



สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วิทยานิพนธ์

ของ

วรากร เสนามาตย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤศจิกายน 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์



**THE IMPLEMENTATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE AT
EDUCATIONAL OPPORTUNITY- EXTENDED SCHOOLS UNDER
BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

Warakon Senamat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Amination**

November 2015

Copyright of Buriram Rajabhat University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายวรากร เสนามาตย์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ

(ดร.ชาติ ผลเจริญ)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ

(ดร.สุรัชย์ ปิยานุกุล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่..... เดือน..... 18 พ.ย. 2558 พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2		
ผู้วิจัย	วรากร เสนามาตย์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.สาริต ผลเจริญ		ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะภรณ์ ศิริภานุมาศ		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสภาพตำแหน่งและวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 66 คน หัวหน้างานวิชาการจำนวน 66 คน และครูผู้สอนจำนวน 302 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.986 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t -test และ F -test และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ กำหนดสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก ยกเว้น ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รองลงมา คือ สถานศึกษาควรดำเนินกิจกรรม และโครงการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

TITLE	The Implementation of Internal Quality Assurance at Educational Opportunity - Extended Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2		
AUTHOR	Warakon Senamat		
THESIS ADVISORS	Dr.Sathit Pholcharoen	Major Advisor	
	Assistant Professor Dr.Piyaporn Siripanumas	Co - Advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2015

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the implementation of internal quality assurance at the educational opportunity – extended schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2 according to opinions of the school administrators, the chief academics and the teachers, and 2) to compare the opinions of the school administrators, the chief academics and the teachers about the implementation of internal quality assurance at these schools. They were classified with their positions and educational background. The sample consisted of 66 school administrators, 66 chief academics and 302 teachers selected by using the table of Krejcie & Morgan and a stratified random sampling method. The instrument used was a questionnaire with the reliability of 0.986. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, independent samples t – test and F – test. Scheffe’s method was also employed for comparing the paired differences. The statistical significance was set at .05 level. The research findings revealed that:

1. The implementation of internal quality assurance at the educational opportunity - extended schools under Buriram primary educational service area office 2 was overall found at a high level. Having considered each aspect, it showed that the internal quality assurance at the schools was almost implemented at a high level. However, the educational development plans were implemented. Moreover, benchmark of the school educational standards had the highest mean scores while the implementation of the school educational development plans had the lowest mean scores.

2. Having compared their opinions about internal quality assurance administration divided by their positions, it was found that their overall opinions were different significantly at .01 level. When each aspect was considered, it showed that the annual internal quality assessment report was significantly different at .05 level while the other aspects were significant different at .01 level.

3. Having compared their opinions about internal quality assurance administration divided by their educational background, it was found that their overall opinions were significantly different at .01 level. When each aspect was considered, it revealed that that the aspects of making education development plans with educational standard – based quality, management and information systems, implementation of educational development plan and continuously educational quality development were significantly different at .01 level. Moreover, monitoring educational quality, internal quality assessment according to educational standards and annual internal quality assessment report were significantly different at .05 level, but establishment of school standards was not found different.

4. The following are the major suggestions and recommendations about internal quality assurance administration in Opportunity expansion school under Buriram Educational Service Area Office 2 : School administrators should take a serious step to continuously supervise, monitor and follow – up internal quality assurance implementation. And school activities and projects should be carried out in line with the operational plans and educational quality development plans.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คร.สาธิต ผลเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ได้ช่วยประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดีเสมอมา

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายโยธิ เชิญขวัญชัย ผู้อำนวยการโรงเรียน ประโคนชัยวิทยา นายพรเลิศ พงษ์เรืองหนู ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลำโรง และนางจารุวรรณ อินทรชม ครูโรงเรียนประโคนชัยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์แจ้งผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนในสังกัด เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดา คุณมารดา ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาท วิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบคุณเจ้าของเอกสาร ตำรา ผลงานต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาและนำมาอ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา แต่พระคุณบิดา มารดา บुरพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ผู้วิจัยมีโอกาสนี้ และขอมอบเพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งความภาคภูมิใจสำหรับสมาชิกในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ และมีส่วนช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

วรากร เสนามาตย์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	18
ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	19
หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	21
หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	23
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ	
ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	24
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	26
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	27
การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	28
การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	29
การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน.....	30
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	30
บทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	31
บุคลากรระดับสถานศึกษา.....	32
บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษา.....	36
การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	39
ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา.....	41
ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา.....	43
การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม.....	46
วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	46
ความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก..	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	121
สมมติฐานของการวิจัย.....	121
วิธีดำเนินการวิจัย	122
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผล.....	124
ข้อเสนอแนะ.....	128
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	128
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	129
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	136
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	137
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ.....	146
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	148
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	154

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามอำเภอ.....	58
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ.....	59
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและ วุฒิการศึกษา.....	67
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน.....	68
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	69
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดทำแผน พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	71
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดระบบ บริหารและสารสนเทศ โดยรวมและรายด้าน.....	72
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	74
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มี การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	76
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยรวมและรายด้าน.....	78
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมและรายด้าน.....	79
4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน.....	80
4.12 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เป็นรายคู่.....	82
4.13 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เป็นรายคู่.....	83
4.14 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.15 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เป็นรายคู่.....	85
4.16 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน วิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่.....	85
4.17 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เป็นรายคู่.....	86
4.18 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน วิชาการและครูผู้สอน เป็นรายคู่.....	87
4.19 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน วิชาการและครูผู้สอน เป็นรายคู่.....	87
4.20 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เป็นรายคู่.....	88
4.21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายชื่อ.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายชื่อ.....	91
4.23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายชื่อ	93
4.24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายชื่อ.....	95
4.25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายชื่อ.....	97
4.26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายชื่อ.....	99
4.27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายชื่อ	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ.....	103
4.29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	105
4.30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	106
4.31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	108
4.32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	110
4.33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	113
4.35 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	115
4.36 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	116
4.37 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	118
4.38 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน	119

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สนองจากสถาบันครอบครัว ที่เป็นแหล่งพัฒนาคนให้มีความรู้ออกไปใช้ชีวิตในสังคม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องจำเป็นที่รัฐจะต้องดำเนินการ โดยจะต้องให้การศึกษามีคุณภาพแก่ประชาชน เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งถ้าสถาบันการศึกษา หรือสถานศึกษา ที่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายดังกล่าวได้บรรลุนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ สร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเป็น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ได้กำหนดให้ การจัดการศึกษาจะต้องมีมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา ดังมาตรา 47 ได้ระบุไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เน้นไปตามกำหนดของกฎกระทรวงมาตรา 48 ได้กำหนดไว้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินภายนอก และมาตรา 49 ได้กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินภายนอก 1 ครั้งทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 28 – 29)

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กร หรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ หรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัว และชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 6) ดังที่กล่าวแล้ว

จากเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะทำให้การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และวิธีการที่จะทำให้เกิดผลได้ก็คือ การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และจะต้องมีการประเมินภายใน โดยหน่วยงานต้นสังกัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยต้องนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินภายนอกรอบสาม ซึ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้จัดโครงสร้างไว้ชัดเจน ดังนี้ 1) ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารอบและแนวทางการดำเนินงาน 2) แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา 3) แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ 4) แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) แนวทางการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา 6) แนวทางการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และ 7) แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 7-9)

ในปัจจุบันเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ขยายวงกว้างมากขึ้นทั้ง สถานศึกษา และหน่วยงานที่ควบคุมกำกับสถานศึกษาซึ่งเห็นความสำคัญและพยายามผลักดันให้เกิด การปฏิบัติในเรื่องของการประกันคุณภาพกันอย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้นซึ่งการปฏิบัตินั้นก็ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้อง โดยผู้ที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องจะสร้างปัญหาต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไปอีกนาน เพราะจะทำให้คนเห็นแบบอย่างที่ไม่ดีแล้วไปทำตามแบบที่ไม่ดี ๆ โดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่อย่างใด ก็เลยคิดว่าการประกันคุณภาพไม่มีประโยชน์ จนอาจมีผลกระทบในเชิงนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

แม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจะผ่านไป แล้วช่วงระยะหนึ่ง คือ รัชสมัยที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542 – 2551) กระแสสังคมก็ยังมีภาวะวิพากษ์วิจารณ์ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษา ไม่สามารถสร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจังมุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินการประเมินภายนอกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554 : 1) โดยเริ่มต้นตั้งแต่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผน 5) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายใน 7) จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนถึง 8) มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

จากผลการประเมินภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549 – 2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้รับรองมาตรฐานร้อยละ 92.96 และไม่ได้การรับรองมาตรฐานร้อยละ 7.36 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2553 : บทสรุปผู้บริหาร) ซึ่งยังไม่ได้รับรองมาตรฐานครบทุกสถานศึกษา โดยสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินส่วนใหญ่ยังพบว่า มีระดับคุณภาพมาตรฐานขั้นต่ำเป็นส่วนมากในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรฐานหลัก 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาและมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน เห็นได้จากนักเรียนอ่านหนังสือไม่คล่อง ขาดคุณธรรมจริยธรรม และจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน ซึ่งเมื่อเทียบกับสำนักงานเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขตในจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อยู่ในอันดับสุดท้ายของจังหวัดบุรีรัมย์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2553 : 2 – 4) ผลการประเมินชี้ให้เห็นว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษายังขาดประสิทธิภาพ และยังไม่ประสบความสำเร็จได้จริงตามมาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งหาแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อให้ทุกสถานศึกษาได้เตรียมพร้อม และดำเนินงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการประกันคุณภาพเป็น

การดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้หลักประกันกับภาคประชาสังคมว่า ผลผลิตที่เกิดขึ้น คือ คุณภาพของผู้เรียนจะมีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาของชาติและ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสาม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งจะมีขึ้นในปี พ.ศ. 2554 – 2558

จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการ สถานศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพของคน หรือผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อให้เป็น แนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพ และนำข้อมูล สารสนเทศจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและวุฒิการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน
2. ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้วิจัยใช้ในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผนพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดขอบเขตของเนื้อหา 8 ด้านดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 6)

- 1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.3 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 1.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.5 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 1.6 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
- 1.7 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 1.8 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 1,537 คน จาก 79 โรงเรียน โดยแยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 79 คน หัวหน้างานวิชาการจำนวน 79 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,379 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608 – 610 ; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 – 149) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 66 คน หัวหน้างานวิชาการจำนวน 66 คน และครูผู้สอนจำนวน 302 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานภาพตำแหน่งเป็นชั้นภูมิ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 434 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 หัวหน้างานวิชาการ

3.1.1.3 ครูผู้สอน

3.1.2 วุฒิทางการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้หลักประกันกับภาคประชาสังคมว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพ เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีกรอบงาน 8 ประการคือ

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน และได้รับความร่วมมือจากชุมชนองค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ตรงกับความต้องการ ของบุคลากร ชุมชน องค์กรต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูล อย่างเพียงพอ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน มีการจัดระบบการให้บริการที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ทันต่อการใช้งาน สนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดจนสรุปและรายงานผล ตามความเหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.5 การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางแผนติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ด้วยวิธีการที่เหมาะสม และ หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร ชุมชนและองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจน มีการสรุปและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระยะ

1.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ครบทุกมาตรฐาน โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมาย การจัดการศึกษาด้วยบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ

1.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน โดยการรับฟัง ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่าย เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

1.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขหรือเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพการปฏิบัติงานในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.2 หัวหน้างานวิชาการ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.3 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

3. วุฒิต่างการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้บริหารสถานศึกษา
หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ปริญญาตรี

3.2 สูงกว่าปริญญาตรี

4. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน คือ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ กำกับ ดูแล
ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์
ประกอบด้วย 5 อำเภอ ดังนี้ อำเภอกระสัง อำเภอบ้านกรวด อำเภอประโคนชัย อำเภอพลับพลาชัย
และอำเภอห้วยราช

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพภายใน
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.3 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.4 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
 - 2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 - 2.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
 - 2.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. บทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
5. ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
6. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
7. การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม
 - 7.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 7.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด ความรู้คู่คุณธรรม และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 47)

การประกันคุณภาพการศึกษา ถือเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานทางด้านการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน ดำเนินงานตามแผน จนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ อย่างไรก็ตาม แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาก็มีความแตกต่างกันไป

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษาทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพการศึกษา มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ซึ่งเป็นการแสดงออกด้านความคิดและประสบการณ์ที่อาจมีความคล้ายคลึงกันและมีความแตกต่างกันออกไป ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 3 – 4) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. การประกัน หมายถึง การรับรองว่าจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนด
2. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับรองว่าจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ เรียกว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาและอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

3. มาตรฐาน หมายถึง สิ่งที่ดีเอาเป็นหลักสำคัญเทียบกำหนด

4. การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประมาณว่าการจัดการศึกษามีคุณค่าครบถ้วนตามมาตรฐานต่าง ๆ มากน้อยเพียงใดหรือไม่

5. การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้ประเมินเอง

6. การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ประเมิน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2553 : 18) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างมาตรฐานคุณภาพของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรม โครงการ ตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 38) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยกระบวนการดังกล่าว ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพมีการจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

อรุณ จันทวานิช (2552 : 5) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการ คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำพาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปังจัยและกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารทางการศึกษาและการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การติดตาม ตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 การประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา และการจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของสถานศึกษา

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 การประเมินเพื่อรองรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.3 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

พิศณุ พงศ์ศรี (2550 : 177) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารภายในของสถานศึกษา การดำเนินงานของต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ โดยใช้ทั้งการประเมินภายใน และภายนอกเป็นกลไกสำคัญ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2547 : 69) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การมีระบบ และกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้ที่กำหนดเพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถาบันนั้น ๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

กองทัพ เกลือบพานิชกุลและคณะ (2547 : 8) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินงานตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวม

จรัส นองมาก (2545 : 11) การประกันคุณภาพ หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาถ้าเป็นการประกันคุณภาพภายในก็ดำเนินการโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น แต่ถ้าเป็นการประกันคุณภาพภายนอก ก็ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นผู้ประเมิน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2545 : 19) ได้ให้ความหมายระบบการประกันคุณภาพไว้ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติการหรือการทำกิจกรรมใด ๆ เกี่ยวกับการศึกษาอย่างมีระบบตามแผนที่กำหนดไว้ แล้วทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นจะมีคุณภาพตามลักษณะที่ต้องการ

2. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพโดยมีระบบควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อทำให้นักศึกษามีคุณภาพโดยมีระบบควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อทำให้นักศึกษาในหน่วยงานมั่นใจว่าการดำเนินการศึกษามีคุณภาพตามต้องการ

3. การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การที่องค์กรภายนอกหน่วยงานได้ดำเนินการตรวจสอบ ประเมิน ระบบกลไกและดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงานเพื่อให้สังคมมั่นใจว่ามีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

4. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) หมายถึง การจัดระบบกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยใช้หลักการของการควบคุมคุณภาพที่เหมาะสม พร้อมทั้งให้มีระบบตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานภายในด้วย

5. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินการของระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพภายในที่ได้จัดให้มีขึ้น โดยเป็นการตรวจสอบเชิงระบบมุ่งเน้นการพิจารณาว่า ได้มีระบบการควบคุมคุณภาพหรือไม่ ได้ใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นเพียงใด และมีขั้นตอนการดำเนินการที่ทำให้เชื่อถือได้หรือไม่ว่า การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

6. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง กระบวนการประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานโดยภาพรวมว่า เมื่อได้มีการใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาหรือระบบการควบคุมคุณภาพการศึกษาแล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพมากน้อยเพียงใด

กรมวิชาการ (2544 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพเป็นการสร้างความมั่นใจโดยมีมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้น เริ่มตั้งแต่ขั้นการออกแบบ ขั้นดำเนินงานจนถึงขั้นที่ได้ผลผลิตออกมา นอกจากนี้ ก็จะมีการนำผลการประเมินในทุกขั้นตอน มาใช้เพื่อการวางแผนออกแบบและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สงบ ลักษณะ (2544 : 2 – 7) กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงกับความต้องการของสังคม

สมคิด พรหมขุย (2544 : 41) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ การบริหารและจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ

ประชาชน และสังคมโดยรวม การดำเนินงานของสถานศึกษาจะต้องมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

อุทุมพร จามรมาน (2544 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน ว่าทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อผลิตที่มีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 7) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การบริหารจัดการ และดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรงได้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อมได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวม

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา โดยมีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การออกแบบ การดำเนินงาน ตลอดจนผลิตหรือผลลัพธ์ พร้อมทั้งมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าผู้เรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษานี้ ต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุค โลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่เผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว คือคุณภาพของคน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักฟังตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อ หรือรับเข้ามาทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่เท่ากัน แต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบ

การศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใด หรือโครงการใดก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้ง โดยตรง และโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคล ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังกระบวนการประกัน คุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 9)

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาว่าจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนที่จบ จากสถานศึกษาทุกแห่ง ทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และ เตรียมพร้อมที่เผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของประเทศไทยโดยจะต้อง จัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดกลไกในการตรวจสอบ และกระตุ้นให้หน่วยงาน ทางการศึกษา มีการควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา ซึ่งตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต้องจัดทำรายงาน ประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 48) ให้มีการเสนอผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งที่จัดทำอย่างน้อย หนึ่งครั้ง ในทุก 5 ปี ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 49) ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐาน ที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชน ได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่น และสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและ เกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐาน อย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามภาระความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดไว้ในมาตรา 47 – 51 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 : 28 – 30) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักการ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนด

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง ความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข

ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรคการศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ ซึ่งความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษานั้น ได้มีนักการศึกษา และนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ ดังนี้

อามร จันทวานิช (2552 : 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ประกอบด้วย หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และกระบวนการบริหารจัดการ กล่าวคือ หลักสูตรต้องยึดหยุ่นและมีความเป็นสากล กระบวนการเรียนการสอนต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการสอนมุ่งเน้นการค้นคว้า สร้างความรู้ร่วมกันกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน มีส่วนร่วมการประเมินผลการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีที่กว้างขวางเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ ไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากร ครอบครั้ว ชุมชน เอกชน องค์กรพัฒนา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

สงบ ลักษณะ (2544 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นความคิดที่ตรงกับคำว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมที่สังคมมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาบุตรหลานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล สนองความสนใจ ความต้องการและความถนัดที่แตกต่างกัน ข้อสำคัญคือทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนตรงตามมาตรฐาน มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นต้องดำเนินการ เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและระดับสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตาม จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ จะมีทั้งการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอก เป้าหมายของการประเมินคุณภาพนั้น ไม่ใช่เพื่อให้มีการลงโทษ แต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้แนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่

กรมวิชาการ (2544 : 19 – 21) กล่าวว่า ตามหลักการบริหารนั้นการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าว เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผล และมีคุณภาพดี ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และการบริการ ก็มีการใช้กระบวนการนี้ ในการบริหารเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสินค้า และบริการตลอดเวลา ทำให้เป็นที่พอใจของลูกค้าสามารถขายสินค้าได้และมีกำไร สำหรับการศึกษานั้นไม่เหมือนธุรกิจ เพราะการศึกษาไม่ได้หวังผลกำไรเป็นตัวเงิน แต่ผลที่ได้เป็นคุณภาพในด้านต่าง ๆ ของคน อย่างไรก็ตามกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาก็สามารถนำแนวคิด และกระบวนการข้างต้นมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคน

การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ดีมีคุณภาพ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพนั้นก็เปรียบเหมือนกับการสร้างบ้าน โดยคนในบ้านจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการสร้างบ้านนั้นเพื่อประโยชน์อะไร แล้วจึงออกแบบแปลนที่เหมาะสม ต่อจากนั้นจึงลงมือวางรากฐานและดำเนินการก่อสร้างตามแบบแปลน ในระหว่างการก่อสร้างก็ต้องตรวจสอบว่าตรงกับแบบแปลนบ้านหรือไม่ วัสดุที่ใช้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ มีความมั่นคงเพียงใด ระบบน้ำระบบไฟเป็นอย่างไร

ถ้าพบสิ่งใดที่เป็นข้อบกพร่อง ก็ปรับปรุงแก้ไขได้ทุกชั้นตอน ซึ่งจะทำให้บ้านที่ก่อสร้างขึ้นมา มีความแข็งแรง สวยงาม มั่นคง ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

ตามหลักการบริหาร การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย

กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาเหมือนกับการสร้างบ้าน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ดำเนินการ เมื่อสร้างเสร็จก็เสร็จเลย แต่กระบวนการสร้างคนนั้น ผู้ที่เป็นสถาปนิก คือ ครูผู้สอน และผู้บริหารเป็นบุคคลภายในต้องร่วมพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดี ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ต้องพัฒนาเด็ก ให้มีคุณสมบัติเป็นอย่างไรถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน (Plan) ช่วยกัน ทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกชั้นตอน มีการบันทึกข้อมูล เพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หากจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดในการทำงานที่เป็นระบบเช่นนี้ จะช่วยสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายใน สถานศึกษาเกิดความรู้สึกว่าเป็นงานปกติเป็นการมองคนและประเมินตนเองซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลที่มั่นคงเป็นจริง พร้อมเสมอต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพ คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนา คุณภาพตามหลักการบริหาร โดยการควบคุมคุณภาพ คือ สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน และ ดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายมาตรฐานการศึกษา ส่วน การตรวจสอบคุณภาพ คือการที่สถานศึกษาร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในทุกสถานศึกษาจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใด ในสถานศึกษาใดก็ตาม จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ แบบแผน เพื่อการพัฒนาการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประกัน คุณภาพภายในไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 3) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการที่จำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้ได้รับการรักษาไว้ และส่งเสริมเพิ่มพูน การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการทั้งหมดที่เป็นระบบ และมีการวางแผนล่วงหน้าอันเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันว่ากระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพตามข้อกำหนดที่วางไว้ ได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระบบการป้องกันคุณภาพการศึกษาจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมควบคุมคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการดำเนินงานของสถานศึกษาและหน่วยงานภายในเพื่อให้ความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 14) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานต่างๆ ในกระบวนการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนไว้ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 6) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมิน การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

วันทนา เมืองจันทร์ (2551 : 24) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความมั่นใจว่ากระบวนการผลิตทุกส่วนดำเนินการไปอย่างมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ

สมาน ซาดิยานนท์ (2550 : 14) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน ไว้ว่า เป็นการสร้างความมั่นใจว่า โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานที่พ่อแม่ ผู้ปกครองส่งเข้ารับการอบรมสั่งสอนที่โรงเรียน และเมื่อจบการศึกษาแล้วจะเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ประพฤติดี มีคุณธรรม มีรูปร่าง และจิตใจที่สมบูรณ์ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของที่คาดหวังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ หลักการ และกระบวนการบริหารดังกล่าว เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยมีกระบวนการวางแผนร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อทำตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลอย่างต่อเนื่องและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ

หลักการสำคัญของประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากรายงานของคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งพิจารณาศึกษาเรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดหลักการในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2555 : 8 – 10)

1. ระบบการประกันคุณภาพ ไม่ใช่เรื่องของการชี้ถูกชี้ผิดหรือการตรวจสอบ แต่เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ควบคู่กับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา
2. มาตรฐานการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การประกันคุณภาพมีภารกิจหลัก 4 ส่วน ซึ่งต้องแยกบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน
 - 3.1 การกำหนดมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์ของระบบการประกันคุณภาพ เป็นหน้าที่ของส่วนกลาง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น
 - 3.2 การประเมินภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประเมินภายใน โดยดึงชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม
 - 3.3 การประเมินภายนอกให้องค์กรอิสระซึ่งเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่ในการประเมินภายนอก การที่ให้องค์กรอิสระทำหน้าที่นี้ เพราะต้องการให้อิสระจากฝ่ายราชการ และต้องทำหน้าที่ประเมินทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน
 - 3.4 การนำผลการประเมิน ไปใช้เพื่อการปรับปรุงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารการศึกษากรมวิชาการ (2544 : 22 – 23) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมภารกิจทางวิชาการและทางการบริหารจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้าและมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุ สมผล ว่าผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ การออกแบบและการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจะยึดหลักการต่อไปนี้
 1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้างคามพึงพอใจให้กับผู้บริโภครทั้งภายในและภายนอก
 2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา และเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบ การวัด และการประเมินผล ในบริบทของการประกันคุณภาพที่มีจุดประสงค์สำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการวางแผน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินใจให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรและแผนการสอน) และกระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครู และบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษานับความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอื้อใจของผู้บริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 11)

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา มิใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1. ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มิใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมาย

วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน คือ การที่บุคลากรของสถานศึกษาทุกฝ่ายร่วมกันวางแผน ดำเนินงานตามแผน เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การชี้ถูกชี้ผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครทั้งภายใน และภายนอก เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนที่เข้ามาใช้บริการมีคุณภาพทัดเทียมกับสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีชื่อเสียง และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักการ และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทั้งภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 14)

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นหลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนว และมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วน จะเห็นว่ามาตรฐานทั้งหลายนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีเป้าหมายคือ คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 15 – 16)

ตามกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย

ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษานโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นพลเมืองที่ดี การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น / พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพ (อาชีพใดอาชีพหนึ่ง) ความสามารถเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น นำมาสังเคราะห์ หลอมรวม กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไรก็ตาม สถานศึกษาต้องพึงตระหนักเสมอว่ามาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้นควรมีการระบุดำเนินชีวิตที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินและการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานนั้น ควรประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย / แหล่งความรู้ ใกล้เคียง เจ้าของกิจการ / สถานประกอบการในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันในคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษา ให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่องชี้นำการดำเนินการใดๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร การวางแผนมักมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 17 – 19) ในสถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผน 2 ประเภท คือ

2.1 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่มีรอบระยะเวลาการพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือแผน 5 ปีแล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผน

เชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan / Improvement Plan) ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถที่จะตรวจสอบตนเองได้ว่าเป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพหรือไม่โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการ ดังนี้

- 2.1.1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 2.1.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้
อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- 2.1.3 กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์
ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดการประสบการณ์
กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และ
การบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
- 2.1.4 กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
- 2.1.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียนรับผิดชอบ
และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.1.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา
ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน
- 2.1.7 กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.1.8 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan / Operation plan) ซึ่งแตกออกมาจาก
แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการ
ประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตาม
กรอบเวลา สถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตาม
ตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้การ
ดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว คล่องตัว มีการประเมินตนเองนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศ
เพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกล
ยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้าน และรอบคอบโดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard
หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมสำหรับเป็นเข็มทิศชี้้นำการดำเนินงานตามกลยุทธ์
เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์ และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้
ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร
และกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทศวรรษหน้านั้นสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นสำคัญต้องเข้าใจบริบท และความต้องการของสถานศึกษาเอง โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ รวมทั้งผลการวิจัยจากการทำวิจัยชั้นเรียนของครู แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน โครงการ / กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และความต้องการใช้แหล่งวิชาการที่อยู่ใกล้เคียงให้เป็นประโยชน์ และที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่ง คือบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึกร่วมในการจัดการศึกษาให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษา และระบบสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 21 – 23) ดังนี้

3.1 การจัดระบบบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถจัดระบบบริหารโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี หรือผลงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เทคนิคการบริหาร และการจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) ของเดมมิง (Deming Cycle) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น

การจัด โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การบริหารงานตามโครงสร้างของสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ หรือใหญ่พิเศษจำเป็นต้องมีคณะกรรมการหลายระดับ หลายฝ่ายนับตั้งแต่ระดับบริหาร / อำนวยการ ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น หรือมีการตั้งคณะทำงานเฉพาะขึ้น เพื่อรับผิดชอบงานเป็นคราว ๆ ไป สถานศึกษาขนาดกลางซึ่งจะมีความคล่องตัวมากที่สุดก็จำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบงานที่เหมาะสม เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้มากที่สุด สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กควรเน้นลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ เช่น รวมงานวิชาการ และงานงบประมาณไว้ด้วยกันเพราะทุกงานต้องเกี่ยวข้องกับการใช้เงิน หรือรวมงานวิชาการกับงานบุคลากรเพราะการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับครู ครูทุกคนต้องทำงานบริหารทั่วไปได้ เป็นต้น การทำงานในรูปของคณะกรรมการ อาจมีความจำเป็นน้อยมากสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก เพราะบุคลากรมีอยู่เพียง

ไม่กี่คน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องมีแผนการทำงานของตนเองควบคู่กับแผนการสอนด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานเป็นระยะ ตามวงจรคุณภาพมีการปรับปรุงงานทันทีที่ไม่ทำงานคั่งค้าง จึงมีเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอน ได้เต็มที่

3.2 การจัดระบบสารสนเทศ

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุม และเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้รับผิดชอบสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงานอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น วางแผนการเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่าย ความตระหนักถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้องข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายล้วนต้องได้จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทั้งสิ้น เมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้องการได้มาซึ่งข้อมูลก็จะมีคุณภาพถูกต้องและได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

การศึกษาของสถานศึกษามีหลายด้าน เช่น ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน วิธีการ รูปแบบ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการ รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติ และผลการใช้แหล่งเรียนรู้ใน และนอกสถานศึกษาวิธีการ จำนวนครั้ง จำนวนโครงการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุดคือ ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูล และสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียนเพื่อการวางแผน และปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงจะนับว่าได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศสามารถจัดเก็บในรูปแบบของแฟ้มเอกสารหรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียน และบุคลากรของสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาขนาดใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบันทึกข้อมูลประมวลผล แล้วสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้งาน ได้ทันทีเช่นเดียวกันสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอควรใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเช่นเดียวกันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยลดภาระในเรื่องนี้ได้อย่างมาก

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกันแต่แผนจะไม่มีผลหากการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะ

ผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนักผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดตั้งอำนวยการความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล คุณแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายเพื่อกระตุ้น และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้ความสำคัญการดำเนินงาน และปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง จนเป็นปกติวิสัยต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสม และบรรลุผลสำเร็จตามแผนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการและ กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่ และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการกิจกรรมที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 24)

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงการจัดทำรายงานการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ต่อเนื่องเพื่อให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้น หรือกำลังถดถอยลง และควรมีการปรับปรุงแก้ไข หรือเร่งพัฒนาในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปีถือเป็น การประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องการดำเนินงานทำได้ ทั้งระหว่าง และหลังการดำเนินงานโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่นๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 25)

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลและการพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ กฎกระทรวงยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา มีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย โดยให้ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีทั้งนี้ ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาภายในเขตการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพ และได้รับประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบครบถ้วนกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในควมดูแลรับผิดชอบจำนวนไม่มากควรมีการติดตาม ตรวจสอบเป็นประจำทุกปี ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบจำนวนมาก ไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน 3 ปี ก็ควรมีการประสานงานโดยอาศัยบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถร่วมปฏิบัติการได้ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการออกติดตาม ตรวจสอบ มีการกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการตรวจสอบจึงต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการแจ้งผลการตรวจสอบให้สถานศึกษาทราบเปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วยประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชนหรือแม้แต่ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษา และหาทางปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกันแล้วนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีและใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมาย หรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมิน ไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงาน ของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self – Evaluation) การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลักและควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 26) ดังนี้

6.1 คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน ทิศวิเคราะห์และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ

ยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้ จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

6.2 คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุก ๆ มาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาสถานศึกษาสามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ไม่ให้อสถานศึกษาต้องมีการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปี ถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว สถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้จะนำไปเป็นฐานข้อมูล และหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 28)

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สาระสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) แผนการพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา และ 4) สรุปผลการพัฒนา และการนำผลไปใช้

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ และกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอมีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลการประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษา ต้องยึดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นเอง จัดระบบและ โครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษา” การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นสถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

8.1 สร้างจิตสำนึก การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยถือว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา

8.2 กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกันจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผน โดยเน้นระบบคุณภาพมีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

8.3 นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเอง หรือจากหน่วยงานต้นสังกัด ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการใช้ข้อมูล และสารสนเทศอย่างชาญฉลาด

8.4 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือรู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

บทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตลอดทั้งสถานศึกษาต้องพร้อมรับการประเมินภายนอกด้วย ดังนั้น สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 31) ดังนี้

เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจข้างต้น ของหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ในอนาคตรวมทั้งมีการพัฒนาสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษายิ่งขึ้นบุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบ

เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจข้างต้นของหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ในอนาคตรวมทั้งมีการพัฒนาสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษายิ่งขึ้น บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีรายละเอียด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 34 – 46) ดังนี้

บุคลากรระดับสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1 เตรียมความพร้อม

1.1.1 ศึกษาแนวคิดระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะหมวด 1 หมวด 4 และหมวด 6 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ฉบับปี พ.ศ. 2546 และฉบับปี พ.ศ. 2553) มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก และมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.2 สร้างความตระหนักและจิตสำนึกแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืนเป็นผลให้คุณภาพผู้เรียน มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้น โดยลำดับ

1.1.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่พัฒนางานตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างมีคุณภาพเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

1.1.4 กำหนดนโยบาย หมาย โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสังกัดและมอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจนตรงตามความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด และความสนใจ

1.1.5 กำหนดเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับสถานศึกษา โดยนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จัดทำไว้ รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ผ่านมาผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการทดสอบระดับชาติ และผลการประเมินที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์แล้วจึงจัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้

1.1.6 กรณีสถานศึกษาขนาดใหญ่หรือขนาดกลาง ควรมีการแต่งตั้งกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับสถานศึกษามอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยให้หลายฝ่ายมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา องค์การภาครัฐและภาคเอกชนในท้องถิ่น รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกระดับการศึกษาโดยมีจำนวนตามที่เห็นสมควร ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรน้อยมากอาจไม่จำเป็นต้องตั้งกรรมการประกันคุณภาพภายในแต่ควรแต่งตั้งคณะทำงานในภาพรวมของสถานศึกษาที่กำหนดภาระหน้าที่ โดยที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบงานที่ชัดเจนซึ่งหมายรวมถึงงานประกันคุณภาพภายในด้วย

1.1.7 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศการดำเนินงานที่สอดคล้องตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยจัดให้มีข้อมูลย้อนหลังไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อเห็นแนวโน้มความก้าวหน้าในการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษารายปีของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษารอบแรกและรอบที่ 2 รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบการประเมินที่ผ่านมาข้อมูลนักเรียนที่จำเป็นสำหรับการวางแผน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล ห้องเรียน ระดับชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนเฉลี่ยรายปีในภาพรวมของสถานศึกษาเพื่อเทียบกับผลการประเมินระดับชาติ ข้อมูลด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิต คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนรายชั้น รายปี จำนวนนักเรียนลาออกกลางคัน นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนที่มีภาวะผู้นำ เป็นต้น ข้อมูลที่เกี่ยวกับครูผู้สอน เช่น จำนวนครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา สัดส่วนครูต่อผู้เรียน สัดส่วนครูต่อนักเรียนใน 1 ห้องเรียน เป็นต้น ตลอดจนจัดเก็บข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาในท้องถิ่น ข้อมูลด้านบุคคลค่านางบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อสร้างเป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) และเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อไป

1.2 ดำเนินการ

1.2.1 จัดทำคู่มือ / แนวดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับสถานศึกษา โดยให้บุคลากรหลายฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินการ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีลักษณะการมีส่วนร่วมทั่วทั้งองค์กร (School Wide) และเป็นหลักฐานแสดงถึงความตระหนัก และความพยายามของสถานศึกษาที่เด่นชัดขึ้น และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กอาจจัดทำแนวทางดำเนินงานอย่างย่อก็ได้

1.2.2 ปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดอย่างเป็นระบบ

1.3 ประเมินผล

1.3.1 นิเทศ ติดตามและตรวจสอบ ให้บุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง ปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องเป็นระบบสัมพันธ์กันทุกฝ่าย และใช้แผนงาน โครงการเป็นเข็มทิศในการปฏิบัติงานจริง ใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ผลการประเมินภายในและภายนอกเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและเพื่อการจัดทำรายงานประจำปี

1.3.2 ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกด้านทุกปี ทั้งด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอนและด้านผู้เรียน ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษาทุกระดับที่โรงเรียนจัดการศึกษา

1.3.3 นำผลการติดตามตรวจสอบมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาแล้วประมวลผล เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการจัดทำเป็นรายงานประจำปีต่อไป

1.4 พัฒนาและปรับปรุง

1.4.1 ประชาสัมพันธ์ หรือเผยแพร่ผลงานให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบร่วมชื่นชมผลงาน

1.4.2 นำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องเป็นระบบต่อไป

2. ครู

2.1 เตรียมความพร้อม

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับผู้บริหาร สถานศึกษาทำความเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.2 จัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอน หรือรับผิดชอบ (กรณีเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ) ข้อมูลด้านสุขภาพ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถิติการมาเรียน ข้อมูลส่วนตัวของครูเอง ได้แก่ ด้านการศึกษาอบรม การดูงาน ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ควรจัดทำให้อย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน (ครูมีเพิ่มประวัติ และผลงานของตนเอง)

2.1.3 ร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.4 จัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ตนรับผิดชอบเป็นรายบุคคลจัดทำหน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนการสอนผลิตและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทำทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้รู้สึกสนุก และต้องการแสวงหาคำตอบ หรือความรู้ในส่วนอื่น ๆ เพิ่มเติมต่อไปใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และตัดสินผลการเรียนได้อย่างถูกต้อง สะท้อนแนวทางในการปรับปรุงผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำแผนงาน โครงการที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ โดยเน้นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอันดับต้น

2.1.5 ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงาน โครงการตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับสถานศึกษา นโยบาย เป้าหมาย การจัดการศึกษาระดับสถานศึกษา

2.2 ดำเนินการ

2.2.1 จัดการเรียนรู้ กิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา และหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนการสอนวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริงรวมทั้งบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีสอน จัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2.2 ปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ประเมินผล

2.3.1 ประเมินและสรุปผลการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม

2.3.2 เขียนรายงานการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติตามแผนงานโครงการรายภาคเรียนแล้วรวบรวมสรุปเป็นรายงานประจำปี

2.3.3 นำเสนอหรือรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนหรือสาธารณชน เป็นต้น

2.4 พัฒนาและปรับปรุง

นำผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนการสอน และผลการปฏิบัติตามแผนงานโครงการ มาศึกษาวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเป็นรายบุคคล รายชั้น รายภาค รายปี เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายใหม่ในการพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพให้มากที่สุด

3. นักเรียน

3.1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้รู้จักการวางแผนพัฒนาระบบ การคิด การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริงได้อย่างดี

3.2 มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยหรือแผนการจัดการเรียนรู้และแผนงาน โครงการ

3.3 ให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องตามความเป็นจริงโดยการแสดงความคิดเห็น หรือการให้สัมภาษณ์ หรือแสดงนิทรรศการผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

4. คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน

4.1 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร การจัดแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพทางภูมิศาสตร์หรือบริบทของชุมชนการปกครอง อาชีพ สภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่นตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมของท้องถิ่น

4.2 ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ระดับสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นตามสภาพจริง

4.3 ร่วมส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพเสนอความคิดเห็นพัฒนาเชิงวิชาการสนับสนุนหรือระดมทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ติดตามการใช้งบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา

4.4 พัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียน และให้การส่งเสริมสนับสนุน

ให้มีสื่อ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

4.5 ติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

4.6 ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายใน ที่เข้มแข็ง สามารถนำสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องเป็นระบบ บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของสถานศึกษาได้ชัดเจนตามสภาพจริง

บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1. ผู้บริหารการศึกษา เช่น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 เตรียมความพร้อม

1.1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับสถานศึกษาและศึกษาอย่างถุ่มลึกทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน สามารถเป็นที่พึ่งแก่สถานศึกษาได้อย่างสมภาคภูมิ

1.1.2 สร้างความตระหนัก และจิตสำนึกแก่บุคลากรในการสร้างและพัฒนาให้เกิดเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงาน

1.1.3 กำหนดนโยบาย โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสังกัดและมอบหมายงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับปฐมวัย ให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจนตรงตามความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัดและความสนใจ

1.2 ดำเนินการ

1.2.1 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นรายสถานศึกษา (School Profile) ได้แก่ สภาพการดำเนินงาน ด้านบริหาร ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษารายปีของสถานศึกษาข้อเสนอแนะ และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษารอบแรก และรอบที่ 2 เพื่อสร้างเป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) และเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ

1.2.2 กำหนดเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับเขตพื้นที่ การศึกษาจัดทำคู่มือดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษาโดยให้ชุมชนองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ตลอดจนบุคลากร ในสำนักงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

1.2.3 พัฒนาศูนย์กลางในสังกัดให้มี หรือเพิ่มพูนความรู้ความสามารถมิชวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในอย่างมีคุณภาพ และมีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในเวลาที่กำหนด

1.2.4 กำหนดวิธีการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี เพื่อให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง สามารถนำสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่อง เป็นระบบ บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของ สถานศึกษาได้ชัดเจนตามสภาพจริง โดยเฉพาะการเสนอแนะให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศของตนเองและ ข้อเสนอแนะของการประเมินภายนอกที่ผ่านมาเป็นเหตุผลในการจัดทำแผนงาน และ โครงการ การประเมินภายในและการจัดทำรายงานประจำปีที่มีการปฏิบัติเป็นคณะและรับรู้ร่วมกันอย่าง ทัวถึงและต่อเนื่องทุกชั้นตอน

1.3 กำกับ ติดตาม และประเมินผล

1.3.1 วิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แล้วประมวลผลเป็นระบบข้อมูล สารสนเทศ เพื่อจัดทำเป็นรายงานประจำปี

1.3.2 สรุปและเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนประชาสัมพันธหรือ เผยแพร่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

นำผลการดำเนินงานไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่อง

2. ศึกษาวิเคราะห์หรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ

2.1 วางแผน

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามบริบทของสถานศึกษา

2.1.2 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในตามส่วน ที่ตนรับผิดชอบ ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษารายปี ของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา รอบแรกและรอบที่ 2 เพื่อสร้าง เป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) รายโรง และรายปี ซึ่งเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณภาพอย่าง เป็นระบบ

2.1.3 ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับ เขตพื้นที่การศึกษา จัดทำแผนงาน โครงการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและ เป้าหมายที่กำหนด

2.1.4 กำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในแบบของตนเองที่สอดคล้องกับ แนวทาง คู่มือดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้ชุมชน องครักษ์ภาครัฐ และภาคเอกชน ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาวิเคราะห์ ตลอดจนบุคลากรในสำนักงาน ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ความ เห็นชอบก่อนดำเนินการต่อไป

2.2 ดำเนินการ

2.2.1 ชี้แจงทำความเข้าใจผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ นโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ ตลอดจนวิธีการติดตามตรวจสอบและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

2.2.2 นำแผนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2.3 นิเทศ ติดตามและตรวจสอบ

2.3.1 นิเทศ ติดตามและตรวจสอบเพื่อให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งสามารถนำสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องเป็นระบบ

2.3.2 สรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นรายสถานศึกษา สรุปในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษาเทียบกับระดับประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง กำหนดมาตรการเร่งรัดคุณภาพสถานศึกษากรณีพัฒนาไปไม่ถึงมาตรฐานหรือไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

2.3.3 วิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แล้วประมวลผลจัดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมินเพื่อการพัฒนาจัดทำเป็นข้อมูลและสารสนเทศรายงานประจำปี

2.4 ปรับปรุงและพัฒนา

2.4.1 นำผลการติดตามตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น

2.4.2 ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ผลการดำเนินงานหรือความสำเร็จ

3. บุคลากรสนับสนุน

บุคลากรสนับสนุน หมายถึง นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่กลุ่มงานอื่นๆ ในหน่วยงานต้นสังกัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กลุ่มงานอำนวยการ กลุ่มงานนโยบายและแผน กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน กลุ่มงานบริหารงานบุคคล กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาและหน่วยตรวจสอบภายใน คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการบริหารบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ค.ป.น.) รวมทั้ง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นควรให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

3.2 สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

3.3 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

3.4 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน และร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบต่อไป

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนั้น การเลือกใช้วิธีการ ประเมินต้องเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพ หลีกเลี่ยงข้อที่ผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นให้มากที่สุดมีการ ตรวจสอบความถูกต้องจากข้อมูลหลายๆ แห่งอย่างไรก็ตามความสำคัญของความชัดเจนและความ ถูกต้องของการประเมินเป็นจุดสำคัญ ทั้งนี้ในการประชุมของ The Joint Committee on Standard for Educational ได้สร้างมาตรฐานการประเมินขึ้นเรียกว่า Standard of Evaluation หรือ มาตรฐานการประเมิน ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการประเมินแต่ละมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 9 – 12) ได้ดังนี้

1. มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard) ผลการประเมินจะต้อง ให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอย่างไร (เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ฯลฯ) นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน ได้จริง โดยเฉพาะหากสามารถให้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคล (นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ในสถานศึกษา) ก็จะทำให้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น
2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมิน จะต้องมีความเป็นไปได้ในแนวทางปฏิบัติจริง ประหยัด คุ้มค่า และเหมาะสม
3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้อง ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียให้กับผู้ให้ข้อมูล
4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความ ถูกต้องให้ข้อมูลเชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการ วัดได้จริง มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ ให้ข้อมูล ตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้องและผลการประเมิน มีความเป็นปรนัย

ด้านคุณภาพผู้เรียน (26 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ (6 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้

(4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (4 ตัวบ่งชี้)

ด้านการจัดการศึกษา (33 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล (9 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ (3 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (6 ตัวบ่งชี้)

ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (1 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (2 ตัวบ่งชี้)

ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (1 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)

ด้านมาตรการส่งเสริม (1 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)

สรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน ครอบคลุมมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและด้านมาตรการส่งเสริม

ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายใน

1. ขั้นการเตรียมการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 13 – 16)

มีดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทุกคนให้ความสนใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นที่สำคัญๆ เช่น การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรทุกคนในการให้ความร่วมมือ การตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์ โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริง และผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพคือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม ต้องพัฒนาความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินตลอดจนการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนให้ ทุกฝ่ายทำร่วมกันเป็นทีม ซึ่งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานควรประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

2. ขั้นการดำเนินงาน

ขั้นการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเคมมิ่ง ซึ่งวงจรของเคมมิ่งประกอบด้วยการวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนจาก 18 มาตรฐาน หรือ 15 มาตรฐาน หรือ 15++ (มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา) แนวทางการดำเนินงาน รวมไปถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา เช่น แผนปฏิบัติงานประจำปี และ

แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดวิธีการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษา 18 มาตรฐาน หรือ 15 มาตรฐาน หรือ 15++ เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน วางแผนการเก็บข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์ สรุปและรายงานผล

2.2 การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ ผู้บริหาร ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตาม การทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวงกรออบ การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

2.4 การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้ แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่า เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 ใหม่ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้ว จะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปสรุปเชิงและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายในมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินงาน และขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง

แนวทางการประเมินคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนด จาก 18 มาตรฐาน สำหรับใช้เป็นทิศทาง

การบริหารจัดการศึกษาในความรับผิดชอบของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยมีแนวทางในการดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 17) ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจาก 18 มาตรฐานหรือ 15 ++ มาตรฐาน ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพสถานศึกษาที่พึงประสงค์ เป็นการส่งเสริม กำกับดูแล ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องแต่งตั้ง คณะ กรรมการหรือคณะทำงานประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพนำผลการประเมินคุณภาพภายในตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้และพัฒนา สำหรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับปรับปรุงจะต้องนำมาแก้ไขปรับปรุงตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติได้กำหนดไว้

3. การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสรุปผลการประเมินและเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่า แนวทางการประเมินคุณภาพภายในประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา (จรัส นองมาก. 2549) แยกกล่าวได้เป็นหมวดหมู่ตามขั้นตอนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพ ความเข้าใจผิดในเรื่องการประกันคุณภาพทำให้เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อการทำงานในวงกว้าง มีดังต่อไปนี้

1. เข้าใจว่าการประกันคุณภาพเป็นการเพิ่มภาระให้กับบุคลากรในโรงเรียน เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียน ขณะนี้ต้องมีภาระงานในความรับผิดชอบมากมายอยู่แล้ว จึงไม่สนับสนุนให้บุคลากรเหล่านั้นต้องมาทำเรื่องการประกันคุณภาพอีกทั้งๆ ที่ความจริงการประกันคุณภาพในโรงเรียนก็คือการประกันคุณภาพของงานที่ทำอยู่ตามปกติ งานในความ รับผิดชอบมากมายแค่ไหน ถ้ามุ่งจะเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้ดีขึ้นก็เข้าข่ายการประกันคุณภาพแล้ว

2. เข้าใจว่าการประกันคุณภาพเป็นเรื่องเฉพาะกิจ เกิดกระแสชั่วคราว ชั่วคราว อีกไม่นานก็เลิกกันไปอีกตามนโยบายของผู้มีอำนาจ ในเรื่องนี้ถ้ามองการประกันคุณภาพว่า เป็นเพื่อหวังเพียง

ป้ายประกาศ หรือหนังสือรับรอง ก็อาจจะเป็นไปอย่างที่เราเข้าใจได้ แต่ถ้ามองว่าการประกันคุณภาพเป็นเรื่องของการบริหารงานปกติที่ต้องการทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น การดำเนินการในเรื่องนี้ก็ต้องทำอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาองค์กรใดที่มุ่งจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นก็ต้องอาศัยระบบการประกันคุณภาพ ถ้าปราศจากการประกันคุณภาพ ก็ไม่แน่ใจว่าองค์กรนั้นจะพัฒนาไปในแนวทางที่ดีขึ้นหรือไม่

3. เข้าใจว่าการประกันคุณภาพไม่เกิดประโยชน์ เสียงบประมาณ และทรัพยากร เพื่อการนี้โดยไม่คุ้มค่า สาเหตุที่เข้าใจเช่นนี้คงเป็นผล มาจาก ได้เห็นแบบอย่างที่ดี ๆ ในเรื่องของการประกันคุณภาพ แต่คุณภาพไม่ได้ปรากฏ ดังจะเห็นจากการปฏิบัติของผู้ทำหน้าที่ประเมินสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพที่สนใจแต่ส่วนปลีกย่อยไม่พยายามชี้แนะให้โรงเรียนเห็นข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงพัฒนาต่อไป เห็นการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนในการจัดทำเอกสาร และวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ โดยไม่จำเป็น ฯลฯ ถ้าได้พบเห็นตัวอย่างที่ดี ๆ เหล่านี้ ก็อาจจะทำให้เข้าใจว่าเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะใช้จ่ายในเรื่องที่ไม่คุ้มค่า ไม่จำเป็น ถ้าโรงเรียนผู้ประเมินและผู้ควบคุม กำกับโรงเรียนเข้าใจบทบาท และทำเรื่องนี้อย่างถูกต้องทุกฝ่าย งบประมาณที่ใช้เพื่อการประกันคุณภาพมุ่งใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพจริงๆ ตัดทอนส่วนที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นออกไป ก็จะเป็นงบประมาณจำนวนน้อย ถ้านำไปเทียบส่วนกับการใช้จ่าย ด้านอื่น ๆ

กลุ่มที่ 2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปฏิบัติเรื่องการประกันคุณภาพ ปัญหาในกลุ่มนี้สืบเนื่องจากปัญหาในกลุ่มแรกทำให้หน่วยงานปฏิบัติ คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษาดำเนินการในเรื่องนี้ โดยไม่ถูกต้อง ดังจะยกมากล่าวเป็นข้อๆ ดังนี้

1. โรงเรียนให้ความสำคัญเรื่องเอกสาร โดยจัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับงาน และโครงการต่าง ๆ มากมายใส่เพิ่มจำแนกเป็นรายมาตรฐานหรือรายตัวชี้คุณภาพ โดยเอกสารที่รวบรวมเข้าเพิ่มเหล่านั้นไม่ค่อยสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ๆ ของบุคลากรในโรงเรียน โดยเป็นการแยกส่วนระหว่างการปฏิบัติงานจริงกับการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพ ซึ่งการปฏิบัติในลักษณะนี้ไม่ได้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาได้เลย

2. โรงเรียนจัดให้ครูเพียงบางส่วนจากจำนวนครูทั้งหมดในโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ครูที่ได้รับการแต่งตั้งเหล่านี้ มีหน้าที่รวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เขียนรายงานการดำเนินงานตามแบบอย่างของโรงเรียนอื่นที่คาดหวังว่าดี มีความเหมาะสมโดยรายงาน และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เป็นคนละเรื่องกับการปฏิบัติงานจริง ๆ ผู้เขียนพยายามเขียนในสิ่งที่คาดหวังว่าจะทำให้ผู้อ่านหรือผู้ประเมินมีความพอใจมากกว่าเขียนตามสภาพจริงเพื่อหวังผลในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานลักษณะนี้ไม่ได้ส่งเสริมให้คุณภาพ

การศึกษาในโรงเรียนดีขึ้น แต่เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรโดยใช่เหตุ ทั้งเงินงบประมาณและ คนที่ต้องทำหลักฐานเท็จเพื่อหวังว่าจะสามารถหลอกกรรมการผู้มาประเมินได้

กลุ่มที่ 3 ปัญหาเกี่ยวเนื่องกับการใช้ผลจากการประเมินและตรวจสอบ การประเมินและ ตรวจสอบเป็นกิจกรรมสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ในวงจรการประกันคุณภาพ เมื่อได้มีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานไปแล้ว ก็ต้องนำผลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานให้มี คุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป การใช้ผลจากการประเมินและตรวจสอบ เท่าที่เป็นปัญหา อาจแยกกล่าวเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ผู้ถูกประเมินไม่กล้ารับความจริง เนื่องจากการประเมินแต่ละครั้งจะต้องมีผลทั้งใน ทางดี และไม่ดี ผู้ถูกประเมินบางคน ไม่กล้ายอมรับความจริง ถ้าเรื่องไหนประเมินแล้วว่าไม่ดี ก็จะไม่พอใจผู้ประเมิน ถ้าผู้ประเมินหลีกเลี่ยงสิ่งที่ผู้ถูกประเมิน ไม่พอใจ โดยเขียนผล การประเมิน ที่ ไม่ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง ก็จะเป็นการประเมินที่คลาดเคลื่อน ผลการประเมินในลักษณะ นี้จึงไม่สามารถนำไปเป็นข้อมูล เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับสภาพจริง ๆ ได้

2. ใช้ผลการประเมินไม่คุ้มเนื่องจากวัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินเพื่อนำผลไปใช้ ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน แต่ถ้าประเมินแล้วเก็บไว้เฉย ๆ ไม่นำผลการประเมินไปใช้ ประโยชน์ ก็นับว่าใช้ผลการประเมินไม่คุ้ม เพราะในการประเมินแต่ละครั้ง หน่วยงานต้องเสีย ค่าใช้จ่าย เสียเวลา และกำลังคนในการทำงานมาก ปัญหาส่วนใหญ่ในโรงเรียนก็คือเรื่องการใช้ ผลการประเมินไม่คุ้ม หรือไม่ได้ ใช้ผลการประเมินเลย โรงเรียนไม่ได้นำผลจากการปฏิบัติงาน ที่ผ่านมาแล้วไปปรับปรุงแก้ไข หรือกำหนดแนวทางพัฒนางาน ในความ รับผิดชอบ ของแต่ละคน ในโรงเรียน ให้เป็นไปตามระบบของการประกันคุณภาพ ผลการประเมินเป็นอย่างไร บางครั้ง ผู้บริหารไม่สนใจ กลับปฏิบัติเหมือนเดิม ความผิดพลาด บกพร่องจึงไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ทั้งสามกลุ่ม เป็นเรื่องที่จะต้องช่วยกันทำความเข้าใจ ให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้ถูกต้องถ้าปล่อยให้มีการ กระทำที่ผิดพลาดก็จะเป็นการขยายปัญหาให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นเพราะคนที่ไปพบเห็นแบบอย่าง ที่ผิด ๆ แล้วสรุปว่านั่นเป็นการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพก็จะยิ่งช่วยให้ระบบประกันคุณภาพ ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ในการทำงานเพื่อแสวงหาสภาพที่ดีกว่า ต้องเป็นที่สงสัย ของคนในสังคมมากไป ด้วยว่าจริงหรือไม่มาช่วยกันทำให้ถูกต้องโดยเริ่มที่ตัวเองก่อนก็จะพิสูจน์ได้ว่าการประกันคุณภาพ คืออย่างไร

สรุปได้ว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็นกลุ่ม ใหญ่ ๆ 3 กลุ่ม คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติการ และใช้ผล จากการประเมินและตรวจสอบ

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดีขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณา และตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2555 : 12)

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกมีวัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการดำเนินพันธกิจในด้านต่าง ๆ กระตุ้นเตือนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง และให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อรายงานระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้การประเมินคุณภาพภายนอกยังมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา กรอบแนวทางและวิธีการที่ สมศ. กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ให้ได้ข้อมูลที่ช่วยสะท้อนความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ รวมทั้งผลสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมและชั้นนำสังคมของสถานศึกษาตามนโยบายของภาครัฐ และยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางที่สอดคล้องกันในการประเมินคุณภาพภายนอกและการประกันคุณภาพภายใน สร้างความร่วมมือและมีเป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานสู่การพัฒนาคุณภาพร่วมกัน เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา อย่างเป็นทางการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดีขึ้น เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

ความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” ในขณะที่มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา”

จากข้อมูลที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบการประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งต่างจากการประเมินภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้นความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่รายงานประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่า รายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การติดตาม ตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2555 : 13 – 14)

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอน ทำอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพที่เกิดกับผู้เรียน การทำงานโดยยึดระบบคุณภาพช่วยสร้างความมั่นใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาที่ได้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาแสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการจัดการศึกษา

โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไรก็ดีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันด้วย โดยต้องตระหนักถึงคุณประโยชน์ของการประกันคุณภาพภายในมีจิตสำนึกที่เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาย่อมส่งผลถึงผู้เรียนอย่างแน่นอนผลการจัดการศึกษาโดยรวมระดับประเทศก็จะบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 48 – 49)

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา นอกจากจะเป็นการพัฒนาสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในยังใช้หลักฐานยืนยันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ฉะนั้น สถานศึกษาต้องมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ผลการบริหารจัดการศึกษา ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผลจากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาซึ่งผลการดำเนินงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าวเป็นมาตรฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก (ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ข้อ 38) “มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา” จะเป็นตัวเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษากับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีมาตรฐานการศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับความคาดหวังในอนาคตสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีข้อมูลและสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นผลการจัดการศึกษาที่แท้จริง

ในกรณีที่สถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว ปรากฏว่า ผลการจัดการศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพตามข้อเสนอแนะที่ได้รับเสนอแผนต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมิน โดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหลังจากนั้น ภายใน 2 ปี สถานศึกษาจะได้รับการประเมินใหม่อีกครั้งหนึ่ง

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

คมสัน สุขสว่าง (2546 : 63 – 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี การวิจัยพบว่า ระดับปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี โดยภาพรวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับสูงสุด คือ ด้านพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงาน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) ผู้มีวุฒิการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน 2) ผู้มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกัน

สังคม ทินาวุฒิ (2546 : 64 – 65) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ทั้งรายด้านและโดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่าระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู มาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญญา ภาษาทอง (2548 : 241 – 246) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติภรณ์ ประดิเพนัง (2550 : 127 – 130) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหาร และการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอแก่งสนามนาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ผ่านการประเมินภายนอกกรอบสองที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ที่ใช้เป็นกรณีศึกษา พบว่าทั้ง 3 โรงเรียน โดยรวมและรายด้าน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก มีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ด้านการบริหาร และการจัดการ คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ผู้บริหารได้สร้างความตระหนักและพัฒนาทักษะบุคลากร โดยส่งเข้าร่วมประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัด ส่วนด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านบริหารและการจัดการศึกษาแต่ละโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาแต่ละมาตรฐาน และตัวบ่งชี้อย่างหลากหลาย การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเต่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตลอดปีและถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการและใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือการประชุมเชิงปฏิบัติการและการทำงานทีมงาน ผลการประเมินการพัฒนา พบว่า มาตรฐานที่ 1 อยู่ในระดับดี ส่วนมาตรฐานที่ 12, 13, 14, 15 และ 16 อยู่ในระดับดีมาก ครูมีความกระตือรือร้นที่จะดำเนินงานตามโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี ไม่แสดงออกถึงความเบื่อหน่าย

นคร ผ่านแสนเสาร์ (2550 : 65 – 66) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2548 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 อันดับแรก คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และเมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงาน

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูสายผู้สอน ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม พบว่า ผู้บริหารและครูสายผู้สอน มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีระดับการดำเนินงาน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ คณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมทั้งความรู้ และ ความสามารถ ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ควรจัดอบรมเพื่อสร้างความ เข้าใจเรื่องบุคลากรทุกฝ่ายร่วมประชาพิจารณ์มาตรฐานการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง สถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ควรจัดตั้งคณะทำงานที่มีความรู้ และความสามารถในการจัดทำธรรมนูญ และแผนปฏิบัติการของ สถานศึกษามีการดำเนินการติดตาม นิเทศ โดยผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง มีการเสริมสร้างขวัญ และ กำลังใจแก่ผู้ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบ และ ทบทวนอยู่เสมอจากต้น สังกัด ควรมีการติดตาม ตรวจสอบมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ควรนำผลที่ได้ จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนานักเรียน มีการรายงานต่อสาธารณชน ควรพิจารณา การดำเนินงานใน โอกาสที่เหมาะสมที่สุด ควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาในทุกกระยะอย่างเป็นรูปธรรม และควรมีการเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

นิกร ศรีสุพรรณ (2550 : 60 – 71) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูง 3 อันดับ คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูง 3 อันดับ คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

งาน อุดสารมย์ (2551 : 131 – 142) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลของการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหาร

โรงเรียน ครูวิชาการหรือครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากค่าน้อยที่สุดไปหามาก 3 อันดับ คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา และ การประเมินคุณภาพการศึกษากับการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการหรือครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการหรือครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เพ็ญศรี มลิวัดย์ (2551 : 103 – 106) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันประสบการณ์การทำงานต่างกัน ขนาดโรงเรียนต่างกัน การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน บุคลากรที่มีสภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมชาย พึ่งอิม (2551 : 184 – 193) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการใน 8 ภารกิจ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่

ปัญหาระบบข้อมูลสารสนเทศ การให้ความสำคัญและการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ครูมีภาระงานมาก จำนวนบุคลากรไม่พอเพียง การดำเนินงานไม่ตรงตามที่ปฏิทินปฏิบัติงานกำหนด ความต่อเนื่องของการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาการจัดระบบการผูกงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การกำหนดภาระงานและการจัดอัตรากำลังครู การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การจัดระบบการผูกงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

โสวัณน์ วลัยศรี (2552 : 190 – 192) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมและรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา รองลงมาคือด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา การผูกงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารกับครูวิชาการ ผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนครูวิชาการ กับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารกับครูวิชาการ ผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผู้บริหารกับครูวิชาการ ผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้แก่ การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ ควรให้เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้ ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย

มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกปีและรายงานให้ชุมชนได้รับทราบ ควรมีการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตามผลก่อนดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงานและหลังดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

พิศมัย พันธไชศรี (2553 : 144 – 146) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารครูหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 เรียงตามลำดับรายด้านคือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ควรจัดให้เป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้ และด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำทุกปีและรายงานต่อสาธารณชนได้รับทราบ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

บาสตัน (Basdan. 2000 : 1684 – A) ได้ศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งเมื่อทีมบุคคลภายนอกออกจากโรงเรียนไปแล้วก็กลับมาทำงานของตนตามปกติ ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ จำนวน 12 ฉบับ นำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจเยี่ยมจากภายนอกกับเจตคติต่อความถี่และระดับของการเข้าเกี่ยวข้องของครู ในกิจกรรมที่หลากหลายของโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษา พบว่า มีผลละกันอยู่ถึงแม้จะมีผลต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเล็กน้อย แต่มีตัวแปรบางตัวแปรที่พบว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้รับการตรวจเยี่ยมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการตรวจเยี่ยม ตัวแปรที่มีนัยสำคัญส่วนมากเกี่ยวข้องกับบุคคลที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมหลากหลายเหล่านั้น

ฟีนลอง (Fuinlong. 2001 : 4691 – A) ได้ศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยของไทย ศึกษาความสอดคล้องของการปฏิบัติการประกันคุณภาพของสถาบันเหล่านี้กับเกณฑ์บังคับของทบวงมหาวิทยาลัยรวมทั้งประ โยชน์และความยุ่งยากที่สัมพันธ์กับปฏิบัติการประกันคุณภาพ และได้ศึกษาการพัฒนาการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาในอนาคตตามการรับรู้ของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและหัวหน้าสำนักงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นทางไปรษณีย์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนและภาครัฐภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นต้นแบบสำหรับการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันในมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทุกแห่งของไทย นอกจากนี้ 10 สถาบันในทั้งหมด 52 สถาบันใช้รูปแบบ ISO 9000 ในระดับโรงเรียนและ / หรือระดับภาควิชา 1 สถาบันใช้ทั้งระดับโรงเรียนและระดับภาควิชา สถาบัน 8 แห่งแสดงความสนใจในการปรับใช้ การปฏิบัติที่มีคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ 5 ส การศึกษาครั้งนี้แสดงว่าการปฏิบัติการประกันคุณภาพของสถาบันที่ตอบสนองเป็นไปตามระดับต่างๆ ขององค์ประกอบคุณภาพสำคัญ 9 องค์ประกอบของทบวงมหาวิทยาลัย ประโยชน์และความยุ่งยากของทบวงมหาวิทยาลัยและรูปแบบ ISO 9000

มีฮอลล์ (Mehall. 2003 : 3074 – A) ได้ศึกษาผลกระทบของกระบวนการประเมินการประกันคุณภาพการเปลี่ยนแปลงในหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินการอ่านในโรงเรียนมัธยม 2 โรงเรียน พบว่า 1) กระบวนการ QAIP ของรัฐอิลลินอยส์ ช่วยให้มีการพัฒนาโครงสร้างการปรับปรุงการอ่านสำหรับโรงเรียนมัธยม 2) กระบวนการ QAIP ช่วยให้สถานศึกษาสำหรับการมีส่วนร่วมในระดับสูงขึ้น โดยสมาชิกคือ อาจารย์ช่วยปรับปรุงโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน 3) ผู้เชี่ยวชาญการอ่านมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง การอ่านอย่างสูงสุดมีความสัมพันธ์ระหว่างบทบาท และการเปลี่ยนแปลงที่ตามมาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านที่มีการรับรองการอ่านทั้ง 2 โรง และ 4) ด้านกรอบแนวคิดในการส่งเสริมทุกส่วนของการพัฒนาโรงเรียนเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงปฏิบัติการและสนับสนุนที่ยั่งยืนซึ่งจะไม่มีในการอ่าน

โมเซีย (Mosia. 2003 : 3493 – A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเรื่อง โครงสร้างการบริหารจัดการสถานบันเป็นที่ปริวรรตแล้วนั้นส่งผลกระทบต่อกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันการอุดมศึกษาในประเทศแอฟริกาใต้หรือไม่ วิธีการศึกษาได้วิเคราะห์ทฤษฎี และข้อค้นพบต่างๆ ที่มีชื่อเสียงทางคุณภาพ เกี่ยวกับความเข้าใจคุณภาพอีกด้านหนึ่งที่สำรวจโดยใช้วิธีการตอบคำถามวิจัยโดยทางทฤษฎี คือ การปริวรรตโครงสร้างการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษา และวิธีการที่กรอบกฎหมายกำหนดการบริหารจัดการ และคุณภาพการศึกษาไว้ในระเบียบวาระ และได้ศึกษากฎหมายชาติ รวมทั้งพิธีศน์และการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสมมติฐานเพื่อยืนยันว่าการปริวรรตโครงสร้างการบริหารจัดการ การจัดการมีผลกระทบต่อกลไกการประกันคุณภาพของสถานบันการอุดมศึกษาทั่วโลก ผลการศึกษาประการหนึ่ง คือ ลักษณะที่เป็นเอกภพนั้นคือผลกระทบต่อประกันคุณภาพต้องการทำให้เป็นประวัตติ ความพยายามทำการปริวรรตได้ ทำให้สถาบันการอุดมศึกษาถูกจัดอยู่ในประเภทที่แตกต่างกันมากสองประเภท คือ สถาบันที่ได้เปรียบทางประวัตติและสถาบันที่เสียเปรียบทางประวัตติ กล่าวโดยสรุปผลการศึกษาที่สำคัญคือสถาบันการ

อุดมศึกษาในประเภทที่มีการขยายการประกอบการ และประเภทดีเด่นแบบดั้งเดิมนั้น ได้รับผลที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประเภทไม่แน่นอน – ไม่มั่นคง และประเภทที่เกิดขึ้นใหม่ – มั่น เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้าเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีการวิเคราะห์ในเชิงลึกแล้ว ผลการศึกษาพบอีกว่าด้านจุดแข็งของข้อค้นพบนั้น การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการต่อได้เพื่อส่งเสริมคุณภาพของโครงสร้างการบริหารจัดการสถาบันการศึกษาเป็นทรัพยากรสำหรับสถาบันการอุดมศึกษาของรัฐได้ทุกแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่มีปัญหาการบริหารจัดการมานาน ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายที่มีคุณภาพระดับชาติที่กว้างขึ้นโดยไม่ตั้งใจ

วิบูลย์อุปถัมภ์ (Wibooobupattum, 2003 : 3813 – A) ได้ศึกษาการตรวจสอบว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นที่เข้าใจอย่างไร นำไปใช้หรือได้รับการทำทนายจากผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่น และจากผู้กำหนดนโยบายอย่างไร ดำเนินการศึกษาทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่น 34 คน ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนำร่องการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โรงเรียนในระดับชาติ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้กำหนดนโยบาย 12 คน จาก 4 สำนักงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และผู้กำหนดนโยบายที่ให้ข้อมูลสำคัญ 5 คน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติดำเนินการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลในระดับชาติ ผลการศึกษา พบว่า ผู้มีส่วนได้เสียระดับท้องถิ่นมีแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่มีฐานกว้าง ซึ่งในที่สุดจะผลิตกิจกรรมการสอนที่เป็นระบบที่จะรวมถึงด้านการศึกษา ด้านศีลธรรมและด้านจริยธรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา อาศัยมาตรฐานเป็นฐานนั้น ทั้งผู้กำหนดนโยบายและผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นดูเหมือนจะเห็นด้วยว่า ผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นควรจะทำตามความสามารถในมาตรฐานของชาติตามความแตกต่างของชุมชน ทั้งผู้ปกครองและครูต้องการมาตรฐานที่สื่อสารกันได้ดีขึ้น ซึ่งสามารถทำให้ปฏิบัติการงานในท้องถิ่นของตนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ผู้กำหนดนโยบายได้เน้นย้ำความต้องการเข้ามา มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน โดยผ่านคณะกรรมการโรงเรียนนั้น ครูและผู้ปกครองได้มุ่งเน้นความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนให้โปร่งใสมากขึ้น และตอบสนองความต้องการมากขึ้น เพื่อให้การนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แคลิน (Carolyn, 2005 : 72) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ในซานเมืองเมสซาซุเซตส์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงภาวะหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครอง นั่นคือ ผลผลิต (นักเรียน) ต้องตอบสนองต่อลูกค้าและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงภาวะปัจจัยและด้านกระบวนการในด้านผลผลิต โรงเรียนจะต้องกำหนดซึ่งรวมทั้งมาตรฐานด้านผลผลิต โรงเรียนจะต้องกำหนดซึ่งรวมทั้งมาตรฐานด้านผลผลิต

ซารอน (Sharon, 2005 : 72) ได้ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ใหญ่กับการมีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พบว่า 1) คุณลักษณะของอาจารย์ใหญ่กับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3) ด้านความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาที่ดำเนินการ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพ ปฏิบัติภาระงานของคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสียและเป็นหลักประกันสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ นั้น จำเป็นจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่เป็นระบบคุณภาพ ที่จะกำหนด แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง ปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปโครงสร้าง เปลี่ยนแปลงนโยบาย เพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัจจัยส่งเสริม สนับสนุน การบริหารจัดการศึกษาให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้ประสบผลสำเร็จดังที่คาดหวังไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 1,379 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 79 คน หัวหน้างานวิชาการจำนวน 79 คนและครูผู้สอนจำนวน 1,537 คน ดังรายละเอียดจำนวนประชากรที่แสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากร			
	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน	รวม
กระสัง	18	18	312	348
บ้านกรวด	17	17	234	268
ประโคนชัย	24	24	436	484
พลับพลาชัย	12	12	231	255
ห้วยราช	8	8	166	182
รวม	79	79	1,379	1,537

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 – 610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 – 149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 66 คน หัวหน้างานวิชาการจำนวน 66 คน และครูผู้สอนจำนวน 302 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มซึ่งมีลักษณะเป็นชั้นภูมิ (Stratified) ให้กระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 434 คน ดังรายละเอียดจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่แสดงในตาราง 3.2

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน	รวม
กระสัง	15	15	68	98
บ้านกรวด	14	14	51	79
ประโคนชัย	20	20	96	136
พลับพลาชัย	10	10	51	71
ห้วยราช	7	7	36	50
รวม	66	66	302	434

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่งและวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended Form) ถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากนั้นนำผลการศึกษามำกำหนดขอบเขตและเนื้อหาเพื่อสร้างแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

2.2 สร้างเครื่องมือโดยร่างแบบสอบถามตามขอบเขตและเนื้อหาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 หาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่านดังนี้

2.4.1 นายโยธี เจริญวิญชัย กศ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน ประโคนชัยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

2.4.2 นายพรเลิศ พงษ์เรืองหนู กศ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นางจรรุวรรณ อินทรชม กศ.ม. การวัดผลการศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประโคนชัยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.7 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .986 แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นำส่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 พร้อมแบบสอบถามส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยแบบสอบถามที่แจกให้โรงเรียนทั้งสิ้น จำนวน 434 ฉบับ ได้รับคืน 434 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อ รายด้านและโดยรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 163)
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง วิเคราะห์โดยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ t – test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 304)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	p	คือ ร้อยละ
	f	คือ ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	n	คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตรดังนี้
(ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 304)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้
(ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 310)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x คือ ข้อมูลแต่ละจำนวน

n คือ จำนวนข้อมูล

\sum คือ ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวนตามวุฒิการศึกษา โดยใช้ค่าที (t – test = Independent Sample) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 321)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	คือ ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
	\bar{x}_1	คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{x}_2	คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	คือ ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	คือ ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวนตามสถานภาพตำแหน่ง โดยใช้สถิติความวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA) หรือ F – test โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	คือ ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	คือ ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	คือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328)

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_{\text{Within}})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

- เมื่อ CV_d คือ ค่าวิกฤตที่ได้จากวิธีการของเชฟเฟ้
 k คือ จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
 F^* คือ ค่าทดสอบ F ที่ได้จากการเปิดภาพการกระจายของ F
 MS_{Within} คือ ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 n_1, n_2 คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในทางสถิติที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

- | | |
|-----------|----------------------------------------------|
| n | แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง |
| \bar{x} | แทน ค่าเฉลี่ย |
| S.D. | แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
| F | แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution |
| t | แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution |
| * | แทน การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 |
| ** | แทน การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 |

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติหาค่าสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและวุฒิการศึกษา

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	66	15.21
1.2 หัวหน้างานวิชาการ	66	15.21
1.3 ครูผู้สอน	302	69.58
2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	258	59.45
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	176	40.55

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 69.58) รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการ (ร้อยละ 15.21) ส่วนใหญ่มีคุณวุฒิทางการศึกษาจบปริญญาตรี (ร้อยละ 59.45)

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ซึ่งได้ปรากฏในตาราง 4.2 ถึง 4.10 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.85	0.57	มาก	1
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	3.76	0.65	มาก	3
3. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.73	0.65	มาก	4
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	3.46	0.51	ปานกลาง	8
5. ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.52	0.51	มาก	7
6. ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษา	3.67	0.58	มาก	5
7. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน	3.81	0.46	มาก	2
8. ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	3.56	0.62	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.67	0.51	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านที่ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านที่ 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือด้านที่ 7 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.46) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.51)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน วิชาการและครูผู้สอน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
1. คณะทำงานเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.71	0.56	มาก	5
2. คณะทำงานนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.60	0.62	มาก	6
3. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน	4.16	0.69	มาก	3
4. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.25	0.66	มาก	2
5. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความครอบคลุมสาระการเรียนรู้	4.29	0.71	มาก	1
6. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้	3.92	0.76	มาก	4

ตาราง 4.3 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
7. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา และท้องถิ่น	3.53	0.83	มาก	7
8. ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.32	0.82	ปานกลาง	8
รวมเฉลี่ย	3.85	0.57	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 8 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 5 สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความครอบคลุมสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ ข้อ 4 สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 8 ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
1. สถานศึกษาสำรวจความต้องการของบุคลากร ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา	3.62	0.95	มาก	4
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	4.26	0.68	มาก	1
3. ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	3.58	0.75	มาก	5
4. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.79	0.67	มาก	2
5. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียน	3.74	0.82	มาก	3
6. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ปัญหา สภาพความเป็นจริงอย่างเป็นระบบ	3.57	0.92	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.76	0.65	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รองลงมาคือข้อ 4 สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 6 สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ปัญหา สภาพความเป็นจริงอย่างเป็นระบบ

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมและรายชื่อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ				
1. สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารจัดการที่สนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ	4.13	0.50	มาก	2
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	4.22	0.56	มาก	1
3. คณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในได้มีการวางแผน กำหนดแนวทาง และวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.81	0.80	มาก	4
4. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา	3.96	0.72	มาก	3

ตาราง 4.5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
5. สถานศึกษาจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	3.32	0.66	ปานกลาง	7
6. สถานศึกษามีระบบสารสนเทศ ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ได้สะดวก	3.67	0.74	มาก	5
7. ระบบสารสนเทศมีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.46	0.91	ปานกลาง	6
8. สารสนเทศจัดระบบการให้บริการที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็วทันต่อการใช้งาน	3.25	0.75	ปานกลาง	8
รวมเฉลี่ย	3.73	0.76	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 5 ข้อ 7 และข้อ 8 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 2 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ รองลงมาคือข้อ 1 สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารจัดการ ที่สนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8 สารสนเทศมีการจัดระบบการให้บริการที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็วทันต่อการใช้งาน

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	X	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา				
1. สถานศึกษาดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	3.51	0.67	มาก	2
2. สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	3.43	0.50	ปานกลาง	4
3. ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.36	0.67	ปานกลาง	5
4. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตรงกับความรู้ความสามารถอย่างชัดเจน	3.67	0.82	มาก	1
5. สถานศึกษานิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	3.32	0.69	ปานกลาง	6
6. สถานศึกษาสรุปและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมทุกระยะตามความเหมาะสม	3.47	0.59	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	3.46	0.66	ปานกลาง	

จากตาราง 4.6 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 และข้อ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 4 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตรงกับความรู้ความสามารถอย่างชัดเจน รองลงมา คือ ข้อ 1 สถานศึกษาดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 สถานศึกษานิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรรีมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา				
1. สถานศึกษาวางแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีระบบ	3.46	0.69	ปานกลาง	4
2. สถานศึกษานำแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามความรู้ความสามารถบุคลากร	3.92	0.66	มาก	1
3. สถานศึกษานำวิธีการที่เหมาะสมอย่างหลากหลายมาใช้ในการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.41	0.76	ปานกลาง	5
4. บุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.30	0.69	ปานกลาง	6
5. สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทุกระยะเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย	3.51	0.67	มาก	3
6. สถานศึกษาสรุปและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระยะ	3.54	0.69	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.52	0.70	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, $S.D. = 0.70$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 2 ข้อ 5 และข้อ 6 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 2 สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามความรู้ความสามารถของบุคลากร รองลงมา คือ ข้อ 6 สถานศึกษาสรุป และรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระยะ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 บุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน วิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษา				
1. สถานศึกษาวางแผนการประเมินคุณภาพภายใน อย่างเป็นระบบและครบทุกมาตรฐาน	3.39	0.78	ปานกลาง	5
2. สถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ	3.90	0.67	มาก	2
3. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตรงกับความรู้ ความสามารถ	4.18	0.59	มาก	1
4. สถานศึกษากำหนดกรอบงานการประเมินคุณภาพ ภายในที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการจัดการศึกษาและ มาตรฐานการศึกษา	3.64	0.82	มาก	3

ตาราง 4.8 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา				
5. คณะทำงานจัดทำเครื่องมือการประเมินคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3.57	0.82	มาก	4
6. สถานศึกษาประเมินผลและรวบรวมผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่ทุกมาตรฐานการศึกษา ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย	3.35	0.82	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	3.67	0.58	มาก	

จากตาราง 4.8 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อ 1 และข้อ 6 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตรงกับความรู้ความสามารถ รองลงมาคือ ข้อ 2 สถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 6 สถานศึกษาประเมินผลและรวบรวมผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่ทุกมาตรฐานการศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน				
1. สถานศึกษาประชุม รับฟังข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายและวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	3.79	0.82	มาก	4
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน	3.91	0.53	มาก	3
3. สถานศึกษาเก็บรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ	3.63	0.50	มาก	5
4. สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อสรุปและรายงานผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.47	0.62	ปานกลาง	6
5. สถานศึกษารายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.06	0.71	มาก	1
6. สถานศึกษานำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน	3.98	0.59	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.81	0.63	มาก	

จากตาราง 4.9 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน

ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 5 สถานศึกษารายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ข้อ 6 สถานศึกษานำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อสรุป และรายงานผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.88	0.72	มาก	1
2. สถานศึกษาศึกษาผลการประเมินและสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน	3.69	0.94	มาก	3
3. สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ	3.78	0.85	มาก	2
4. สถานศึกษาจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.23	0.91	ปานกลาง	6
5. สถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามแผนที่จัดทำไว้	3.31	0.75	ปานกลาง	5
6. สถานศึกษาประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขหรือเพื่อให้เกิดการพัฒนา	3.47	0.56	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.56	0.79	มาก	

จากตาราง 4.10 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1-3 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อ 4-6 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ ข้อ 3 สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 สถานศึกษาจัดทำ และดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ซึ่งได้ปรากฏในตาราง 4.11 ดังนี้

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหารสถานศึกษา		หัวหน้างานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.06	0.65	3.86	0.64	3.65	0.71	15.80**
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.94	0.70	3.71	0.68	3.61	0.82	7.21**

ตาราง 4.11 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	3.96	0.67	3.79	0.66	3.58	0.80	10.76**
4. ด้านการดำเนินงานตามแผน พัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	3.57	0.66	3.49	0.53	3.32	0.70	7.88**
5. ด้านการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.71	0.70	3.52	0.61	3.41	0.73	9.85**
6. ด้านการจัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษา	3.80	0.75	3.70	0.61	3.53	0.76	7.21**
7. ด้านการจัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน	3.95	0.63	3.82	0.54	3.62	0.72	4.20*
8. ด้านการจัดให้มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	3.69	0.79	3.53	0.69	3.42	0.80	6.48**
รวมเฉลี่ย	3.84	0.70	3.68	0.62	3.52	0.75	10.10**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรรีรัมย์ เขต 2

จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละด้านดังกล่าว จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายข้อด้วยวิธีการของเซเฟ่ ซึ่งได้ปรากฏในตาราง 4.12 ถึง 4.28 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.8353	3.6774	3.5201
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.8353	-	0.1579	0.3152**
หัวหน้างานวิชาการ	3.6774		-	0.1573
ครูผู้สอน	3.5201			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.12 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		4.0615	3.8631	3.6524
ผู้บริหารสถานศึกษา	4.0615	-	0.1984	0.4091**
หัวหน้างานวิชาการ	3.8631			0.2107*
ครูผู้สอน	3.6524			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.13 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูผู้สอนกับหัวหน้างานวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.9418	3.7090	3.6061
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.9418	-	0.2328	0.3357**
หัวหน้างานวิชาการ	3.7090	-	-	0.1029
ครูผู้สอน	3.6061	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.14 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.9583	3.7917	3.5791
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.9583	-	0.1666	0.3792**
หัวหน้างานวิชาการ	3.7917		-	0.2126
ครูผู้สอน	3.5791			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.15 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.16 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.5741	3.4868	3.3232
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.5741	-	0.0873	0.2509**
หัวหน้างานวิชาการ	3.4868		-	0.1636
ครูผู้สอน	3.3232			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.16 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.17 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.7063	3.5159	3.4063
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.7063	-	0.1904	0.3000**
หัวหน้างานวิชาการ	3.5159	-	-	0.1096
ครูผู้สอน	3.4063	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.17 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.18 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.8042	3.7011	3.5297
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.8042	-	0.1031	0.2745**
หัวหน้างานวิชาการ	3.7011		-	0.1714
ครูผู้สอน	3.5297			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.18 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.19 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.9471	3.8175	3.6392
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.9471	-	0.1296	0.3079
หัวหน้างานวิชาการ	3.8175		-	0.1783**
ครูผู้สอน	3.6392			-

**** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05**

จากตาราง 4.19 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนกับหัวหน้างานวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าหัวหน้างานวิชาการ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.20 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเป็นรายคู่

สถานภาพ ตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.6905	3.5344	3.4248
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.6905	-	0.1561	0.2657**
หัวหน้างานวิชาการ	3.5344	-	-	0.1096
ครูผู้สอน	3.4248	-	-	-

**** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

จากตาราง 4.20 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา							
1. คณะทำงานเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการกำหนด มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	3.87	0.49	3.68	0.50	3.55	0.57	9.69**
2. คณะทำงานนำข้อมูลไปใช้ ในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	3.92	0.55	3.57	0.50	3.41	0.42	19.84**
3. สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การศึกษาโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน	3.44	0.50	4.29	0.73	3.94	0.67	19.69**
4. สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การศึกษาโดยคำนึงถึง ความสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.54	0.50	4.35	0.54	4.03	0.68	20.31**
5. สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การศึกษาโดยคำนึงถึงความ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้	4.38	0.79	4.25	0.57	4.15	0.72	2.93

ตาราง 4.21 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา							
6. สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การศึกษาโดยคำนึงถึงความ ครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้	4.10	0.71	3.89	0.74	3.75	0.76	5.86**
7. สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การศึกษาโดยคำนึงถึง ผลการเรียนรู้เหมาะสมกับ สภาพผู้เรียน สถานศึกษา และท้องถิ่น	3.78	0.81	3.54	0.80	3.39	0.83	5.99**
8. ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	3.46	0.84	3.33	0.72	3.01	0.81	10.96**
รวมเฉลี่ย	4.06	0.65	3.86	0.64	3.65	0.71	15.80**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.21 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 5 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหารสถานศึกษา		หัวหน้างานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
1. สถานศึกษาสำรวจความต้องการของบุคลากร ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา	3.63	0.90	3.49	0.84	3.51	0.99	0.50
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	4.52	0.50	4.29	0.55	4.05	0.70	14.97**
3. ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	3.68	0.80	3.56	0.88	3.47	0.71	2.26
4. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	4.16	0.55	3.70	0.56	3.58	0.89	13.75**

ตาราง 4.22 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
5. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียน	4.03	0.57	3.76	0.62	3.62	0.68	10.65**
6. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ปัญหา สภาพความเป็นจริงอย่างเป็นระบบ	3.62	0.85	3.46	0.64	3.41	0.98	1.30
รวมเฉลี่ย	3.94	0.70	3.71	0.68	3.61	0.82	7.21**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.22 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 ข้อ 3 และข้อ 6 ไม่แตกต่างกันส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน
เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง
โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ							
1. สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหาร จัดการที่สนับสนุนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน ที่เป็นระบบ	4.43	0.45	4.21	0.63	4.18	0.75	3.25*
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ	4.56	0.56	4.37	0.52	4.08	0.69	16.89**
3. คณะกรรมการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน ได้มีการวางแผน กำหนดแนวทาง และวิธีการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.97	0.80	3.81	0.84	3.65	0.83	4.31*
4. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และ รายงานคุณภาพการศึกษา	4.21	0.72	4.10	0.80	3.91	0.94	3.53*

ตาราง 4.23 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ							
5. สถานศึกษาจัดทำระบบสารสนเทศ ที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอ ต่อการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายใน	3.40	0.66	3.17	0.73	3.01	0.76	7.52**
6. สถานศึกษามีระบบ สารสนเทศที่มีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเป็น ปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ได้ อย่างสะดวก	4.19	0.74	4.05	0.71	3.52	0.72	30.91**
7. ระบบสารสนเทศมีข้อมูล เพียงพอต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.56	0.91	3.46	0.67	3.32	0.88	2.25
8. สารสนเทศจัดระบบการให้บริการ ที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ทันต่อการใช้งาน	3.37	0.49	3.17	0.42	2.96	0.83	8.93**
รวมเฉลี่ย	3.96	0.67	3.79	0.66	3.58	0.80	10.76**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.23 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 7 ไม่แตกต่างกัน ข้อ 1 ข้อ 3 และข้อ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา ของสถานศึกษา							
1. สถานศึกษาดำเนินงานตาม โครงการ กิจกรรมตามแผน พัฒนาการจัดการศึกษา	3.68	0.67	3.65	0.54	3.33	0.69	11.14**
2. สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศ มาใช้ในการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	3.56	0.50	3.48	0.62	3.21	0.65	11.19**
3. ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	3.43	0.67	3.40	0.49	3.26	0.83	1.79

ตาราง 4.24 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา ของสถานศึกษา							
4. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตรงกับความรู้ ความสามารถอย่างชัดเจน	3.86	0.82	3.78	0.58	3.53	0.66	8.26**
5. สถานศึกษานิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	3.40	0.69	3.35	0.48	3.19	0.79	2.83
6. สถานศึกษาสรุปและรายงาน ผลการดำเนินงานตาม โครงการ กิจกรรมทุกระยะ ตามความเหมาะสม	3.52	0.51	3.27	0.45	3.42	0.59	3.18*
รวมเฉลี่ย	3.57	0.66	3.49	0.53	3.32	0.70	7.88**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.24 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรีรัมย์ เขต 2

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 3 และข้อ 5 ไม่แตกต่างกัน ข้อ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.25 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ด้านการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา							
1. สถานศึกษาวางแผนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และมีระบบ	3.60	0.69	3.49	0.59	3.30	0.72	5.86**
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาตามความรู้ความสามารถ ของบุคลากร	4.29	0.66	4.08	0.52	3.96	0.65	7.35**
3. สถานศึกษานำวิธีการที่เหมาะสม อย่างหลากหลายมาใช้ในการ ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	3.75	0.76	3.41	0.59	3.25	0.69	14.03**

ตาราง 4.25 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา							
4. บุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม ในการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	3.51	0.69	3.17	0.46	3.12	0.64	9.73**
5. สถานศึกษาดูตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาทุกระยะ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.56	0.67	3.38	0.98	3.35	0.89	1.45
6. สถานศึกษาสรุปและรายงาน ผลการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระยะ	3.54	0.69	3.56	0.53	3.45	0.81	0.67
รวมเฉลี่ย	3.71	0.70	3.52	0.61	3.41	0.73	9.85**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.25 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ข้อ 5 และข้อ 6 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน
เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษา							
1. สถานศึกษาวางแผนการประเมิน คุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ และครบทุกมาตรฐาน	3.54	0.53	3.41	0.66	3.27	0.83	3.70*
2. สถานศึกษาพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ ภายในอย่างสม่ำเสมอ	4.14	0.64	4.05	0.42	3.77	0.69	11.24**
3. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษา และ ตรงกับความรู้ ความสามารถ	4.43	0.50	4.29	0.58	3.96	0.57	23.30**
4. สถานศึกษากำหนดกรอบงาน การประเมินคุณภาพภายใน ที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการจัด การศึกษาและมาตรฐานการศึกษา	3.75	0.84	3.54	0.84	3.49	0.81	2.53
5. คณะทำงานจัดทำเครื่องมือ การประเมินคุณภาพภายใน ที่มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย	3.68	0.93	3.56	0.62	3.45	0.83	2.34

ตาราง 4.26 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษา							
6. สถานศึกษาประเมินผลและ รวบรวมผลการประเมิน คุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ ทุกมาตรฐานการศึกษา ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและ หลากหลาย	3.29	1.05	3.37	0.52	3.24	0.82	0.59
รวมเฉลี่ย	3.80	0.75	3.70	0.61	3.53	0.76	7.21**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.26 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เขต 2 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อ 2 และข้อ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่าง

ตาราง 4.27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน							
1. สถานศึกษาประชุม รับฟัง ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และวางแผนการจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษา	3.94	0.82	3.84	0.52	3.84	0.82	8.30**
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ที่ชัดเจน และครอบคลุมทุกด้าน	4.30	0.53	4.05	0.42	3.77	0.70	5.67**
3. สถานศึกษาเก็บรวบรวมผล การดำเนินงานและผลการประเมิน อย่างครบถ้วน และเป็นระบบ	3.59	0.50	3.56	0.50	3.38	0.58	3.17*
4. สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ที่รวบรวมได้เพื่อสรุปรายงาน ผลการดำเนินงานพัฒนา คุณภาพการศึกษาในรอบปี	3.51	0.62	3.37	0.60	3.32	0.87	1.38

ตาราง 4.27 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน							
5. สถานศึกษารายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีครอบคลุม มาตรฐานการศึกษา การบริหาร จัดการ และการจัดการเรียนรู้	4.05	0.71	3.97	0.60	3.91	0.62	0.31
6. สถานศึกษานำเสนอรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี ต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ เปิดเผยต่อสาธารณชน	4.30	0.59	4.13	0.58	3.83	0.70	6.98**
รวมเฉลี่ย	3.95	0.63	3.82	0.54	3.62	0.72	4.20*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.27 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่าง

ตาราง 4.28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน
เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง							
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อดำเนินการพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.06	0.72	3.90	0.59	3.69	0.77	7.67**
2. สถานศึกษาศึกษาผลการประเมิน และสารสนเทศเพื่อใช้ในการ วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐาน	3.83	0.94	3.78	0.77	3.63	0.73	2.37
3. สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ	3.98	0.85	3.60	0.79	3.52	0.96	6.55**
4. สถานศึกษาจัดทำและดำเนินการ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.29	0.91	3.16	0.81	3.14	0.73	1.54
5. สถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ตามแผนที่จัดทำไว้	3.41	0.75	3.22	0.63	3.22	0.92	1.85

ตาราง 4.28 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้า งานวิชาการ		ครูผู้สอน		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง							
6. สถานศึกษาประเมินผลการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขหรือเพื่อให้เกิดการ พัฒนาที่สูงขึ้น	3.57	0.56	3.54	0.53	3.35	0.67	6.51**
รวมเฉลี่ย	3.69	0.79	3.53	0.69	3.42	0.80	6.48**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.28 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 1 ข้อ 3 และข้อ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่าง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรมย์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาซึ่งปรากฏในตาราง 4.29 ถึง 4.37 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.70	0.56	3.81	0.59	1.87
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.60	0.65	3.78	0.65	2.74**
3. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.59	0.63	3.79	0.65	3.11**
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.31	0.51	3.50	0.49	3.96**
5. ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.42	0.49	3.55	0.53	2.60*
6. ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา	3.54	0.58	3.68	0.57	2.56*
7. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	3.64	0.45	3.74	0.47	2.14*
8. ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่างต่อเนื่อง	3.38	0.61	3.58	0.61	3.33**
รวมเฉลี่ย	3.52	0.51	3.68	0.50	3.15**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.29 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ 2-4 และด้านที่ 8 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่ 5-7 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 1 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1. คณะทำงานเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.59	0.55	3.65	0.58	1.01
2. คณะทำงานนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.47	0.62	3.57	0.61	1.49
3. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน	3.99	0.68	4.18	0.69	2.80**
4. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.09	0.68	4.25	0.63	2.44*
5. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยคำนึงถึงความครอบคลุมสาระการเรียนรู้	4.17	0.69	4.28	0.75	1.13

ตาราง 4.30 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายใน	ปริญญตรี		สูงกว่า ปริญญตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา					
6. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยคำนึงถึงความครอบคลุม กระบวนการเรียนรู้	3.81	0.76	3.84	0.77	0.42
7. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้เหมาะสมกับ สภาพผู้เรียน สถานศึกษาและท้องถิ่น	3.40	0.82	3.58	0.85	2.15*
8. ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรฐานการศึกษา	3.10	0.82	3.16	0.82	0.77
รวมเฉลี่ย	3.70	0.56	3.81	0.59	1.87

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.30 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 4 และข้อ 7 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1. สถานศึกษาสำรวจความต้องการของบุคลากร ชุมชนองค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา	3.48	0.95	3.59	0.96	1.13
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	4.07	0.67	4.28	0.67	3.07**
3. ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	3.49	0.75	3.55	0.76	0.90
4. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.58	0.82	3.83	0.82	3.11**
5. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียน	3.60	0.65	3.86	0.67	3.92**

ตาราง 4.31 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
6. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ปัญหา สภาพความเป็นจริงอย่างเป็นระบบ	3.38	0.93	3.55	0.89	1.86
รวมเฉลี่ย	3.60	0.65	3.78	0.65	2.74**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.31 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 2 ข้อ 4 และข้อ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ					
1. สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารจัดการที่สนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ	4.19	0.71	4.27	0.70	1.22
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ	4.09	0.66	4.34	0.66	3.73**
3. คณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในได้มีการวางแผน กำหนดแนวทาง และวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.63	0.82	3.86	0.83	2.88**
4. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษา	3.96	0.90	4.02	0.88	0.69
5. สถานศึกษาจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	2.98	0.77	3.26	0.70	3.82**
6. สถานศึกษามีระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเป็นปัจจุบันสามารถนำมาใช้ได้อย่างสะดวก	3.62	0.74	3.83	0.80	2.79**

ตาราง 4.32 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ					
7. ระบบสารสนเทศมีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.29	0.82	3.52	0.90	2.68**
8. สารสนเทศจัดระบบการให้บริการที่ทันสมัย สะดวกรวดเร็วทันต่อการใช้งาน	2.96	0.76	3.19	0.72	3.12**
รวมเฉลี่ย	3.59	0.63	3.79	0.65	3.11**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.32 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 และข้อ 4 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการดำเนินงานตามแผน					
1. สถานศึกษาดำเนินงานตาม โครงการ กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	3.33	0.66	3.58	0.69	3.75**
2. สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา	3.21	0.68	3.43	0.54	3.62**
3. ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.22	0.78	3.43	0.73	2.70**
4. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินงาน ตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตรงกับ ความรู้ ความสามารถอย่างชัดเจน	3.53	0.64	3.74	0.74	3.02**
5. สถานศึกษานิเทศกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	3.17	0.76	3.36	0.70	2.58**
6. สถานศึกษาสรุป และรายงานผล การดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรม ทุกระยะตามความเหมาะสม	3.37	0.56	3.49	0.60	2.06*
รวมเฉลี่ย	3.31	0.51	3.50	0.49	3.96**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.33 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายชื่อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ					
1. สถานศึกษาวางแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีระบบ	3.33	0.71	3.44	0.70	1.53
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามความรู้ความสามารถของบุคลากร	4.00	0.62	4.07	0.68	1.07

ตาราง 4.34 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
3. สถานศึกษานำวิธีการที่เหมาะสมอย่างหลากหลายมาใช้ในการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.27	0.68	3.47	0.73	2.88**
4. บุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.09	0.63	3.35	0.63	4.15**
5. สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทุกระยะเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.37	0.91	3.41	0.81	0.50
6. สถานศึกษาสรุปและรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระยะ	3.44	0.77	3.54	0.74	1.31
รวมเฉลี่ย	3.42	0.49	3.55	0.53	2.60*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.34 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 3 และข้อ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.35 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. สถานศึกษาวางแผนการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ และครบทุกมาตรฐาน	3.24	0.79	3.46	0.74	2.81**
2. สถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ	3.80	0.70	3.98	0.61	2.81**
3. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และตรงกับความรู้ความสามารถ	4.02	0.58	4.17	0.60	2.68**
4. สถานศึกษากำหนดกรอบงานการประเมินคุณภาพภายในที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา	3.48	0.79	3.62	0.85	1.68
5. คณะทำงานจัดทำเครื่องมือการประเมินคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3.46	0.83	3.56	0.79	1.24
6. สถานศึกษาประเมินผลและรวบรวมผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ทุกมาตรฐานการศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย	3.23	0.79	3.32	0.88	1.08
รวมเฉลี่ย	3.54	0.58	3.68	0.57	2.56*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.35 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ข้อ 1 – 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.36 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน					
1. สถานศึกษาประชุม รับฟังข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	3.56	0.70	3.83	0.79	3.59**
2. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่ชัดเจน และครอบคลุมทุกด้าน	3.76	0.66	3.86	0.67	1.55

ตาราง 4.36 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน					
3. สถานศึกษาเก็บรวบรวมผลการดำเนินงานผลการประเมินอย่างครบถ้วน เป็นระบบ	3.45	0.53	3.51	0.54	1.23
4. สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อสรุป และรายงานผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี	3.35	0.86	3.37	0.72	0.39
5. สถานศึกษารายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้	3.89	0.62	3.95	0.612	0.86
6. สถานศึกษานำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน	3.82	0.67	3.89	0.76	0.96
รวมเฉลี่ย	3.64	0.45	3.74	0.47	2.14*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.36 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.37 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.71	0.75	3.89	0.73	2.40*
2. สถานศึกษาศึกษาผลการประเมิน และสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน	3.59	0.73	3.82	0.82	3.01**
3. สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ และในเชิงคุณภาพ	3.49	0.95	3.78	0.88	3.25**
4. สถานศึกษาจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.06	0.79	3.24	0.81	2.22*
5. สถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามแผนที่จัดทำไว้	3.13	0.95	3.34	0.90	2.32*
6. สถานศึกษาประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข หรือเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สูงขึ้น	3.33	0.70	3.45	0.65	1.78
รวมเฉลี่ย	3.38	0.61	3.58	0.61	3.33**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.37 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อ 1 ข้อ 4 และข้อ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อ 2 และข้อ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 6 ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งปรากฏในตาราง 4.38 ดังนี้

ตาราง 4.38 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน

ความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1. ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง	32	7.57	1
2. สถานศึกษาควรดำเนินกิจกรรม โครงการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	27	6.38	2
3. บุคลากรทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา	23	5.44	3
4. ผู้บริหารต้องกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ	19	4.49	4
5. โรงเรียนควรจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครบถ้วน จัดเป็นหมวดหมู่และสามารถสืบค้นได้สะดวก รวดเร็ว	18	4.26	5
6. โรงเรียนควรจัดระบบการบริหารจัดการ และสารสนเทศ ให้เป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้	16	3.78	6

ตาราง 4.38 (ต่อ)

ความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
7. โรงเรียนควรรายงานผลตามสภาพจริง เพื่อให้เห็นจุดเด่น จุดด้อยและหาทางแก้ไข	15	3.55	7
8. การประกันคุณภาพการศึกษาควรดำเนินอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบันตามสภาพจริง	12	2.84	8
9. โรงเรียนควรจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน อย่างแท้จริงเพื่อนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป	10	2.36	9
10. บุคลากรทุกฝ่ายควรนำผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมาเป็น แนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป	9	2.13	10
11. ผู้บริหารต้องนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	7	1.65	11
12. หน่วยงานต้นสังกัดควรเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ไปยังโรงเรียน	5	1.18	12
13. บุคลากรควรปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการ PDCA อย่างจริงจัง	3	0.71	13

จากตาราง 4.38 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน วิชาการและครูผู้สอนที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับและ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รองลงมาคือ สถานศึกษา ควรดำเนินกิจกรรม โครงการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารต้องกระตุ้นให้ บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ และโรงเรียนควรจัดให้มี ระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครบถ้วน จัดเป็นหมวดหมู่และสามารถสืบค้นได้สะดวก รวดเร็ว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอการสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและวุฒิการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 1,537 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 79 คน หัวหน้างานวิชาการจำนวน 79 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,379 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 434 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเอง โดยได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .986

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ให้ออกหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาในสังกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยแบบสอบถามที่แจกให้โรงเรียนทั้งสิ้น จำนวน 434 ฉบับ ได้รับคืน 434 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อ รายด้านและโดยรวม

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง วิเคราะห์โดยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ t -test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยการจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับและติดตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รองลงมา คือ โรงเรียนควรดำเนินกิจกรรม โครงการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารต้องกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ และโรงเรียนควรจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครบถ้วน จัดเป็นหมวดหมู่ และสามารถสืบค้นได้สะดวก รวดเร็ว

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบประเด็นสำคัญที่จะสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ส่วนใหญ่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง

ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษารวมทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 48) ตลอดจนได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนฉบับเดิม (พ.ศ. 2546) และการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่งเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความตระหนักและเข้าใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

จากสาระตามพระราชบัญญัติดังกล่าวทำให้โรงเรียนจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิศมัย พันธไชศรี (2553 : 145 – 146) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญศรี มลิวัลย์ (2551 : 99 – 100) พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ งาน อุดสารมย์ (2551 : 132 – 133) ที่ศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการหรือครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมชาย พึ่งอิม (2551 : 178 – 179) พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการใน 8 ภารกิจมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และหัวหน้างานวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และความรับผิดชอบตามสภาพการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันและมีแนวทางในการปฏิบัติงานหรือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ตลอดจนถึงระดับบัญชาและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และในขณะที่หัวหน้างานวิชาการมีหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินผลนิเทศ ติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการด้วย ส่วนครูผู้สอนมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเป็นหลักและทำงานเพื่อสนองนโยบาย จึงทำให้ความคิดเห็นในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญศรี มลิวัลย์ (2551 : 145 – 146) ศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า บุคลากรที่มีสภาพการดำรงตำแหน่งต่างกันมีความเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิศมัย พันธไชศรี (2553 : 99 – 100) พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของโสวัฒน์ วลัยศรี (2552 : 190 – 191) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการ ผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานูรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และ

ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันหมายถึง การที่บุคลากรเข้ารับการพัฒนาตนเองทางด้านความรู้ ความสามารถ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำให้บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่ามีความพร้อมทางด้านทักษะการทำงานมากกว่าบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ทำให้บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวัลย์ ศรีแผ้ว (2546 : 123 – 124) ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

4. ความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการนิเทศ ติดตาม เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรทางการศึกษามีความกระตือรือร้น ตั้งตัวอยู่ตลอดเวลา ทำให้การดำเนินงานเป็นปัจจุบันพร้อมรับการประเมินทั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2545 : 119) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระ หน้าที่ ความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการ สถานศึกษามีการจัดการศึกษาจนผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ก็จะมีการกำหนดมาตรฐานให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงมาตรฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและมาตรฐานของชาติ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และนำไปปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปธรรม ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการทำงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนและมีรูปแบบที่เหมาะสม โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน และมีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำรายงานการจัดการศึกษาประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คู่มือ กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคนทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผน

1.2 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันในคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนดร่วมกัน จึงจะมีความเต็มใจ และยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุน และทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

1.3 สถานศึกษาควรจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยจัดให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา สืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้รับผิดชอบ คู่มือสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงานอย่างมีระบบ มีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น วางแผนการเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.5 สถานศึกษาควรมีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมทุกระยะ อย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสม

1.6 สถานศึกษาควรมีการวางแผนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน และต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก และเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ด้วย

1.7 สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ เพื่อสรุปผล และรายงานผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะนำไปเป็นฐานข้อมูล และหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษา สำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

1.8 สถานศึกษาควรมีการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขหรือเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.3 ควรศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยการผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ลำดับที่ 1 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. (2543). รายงานการวิจัยสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ราชบุรี : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2555 จาก <http://www.moe.go.th/webbpp/download/1>.
- กิตติภรณ์ ปะติเพ็ง. (2550). การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอแก่งสนามนาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กองทัพ เลื่อนพานิชกุล และคณะ. (2547). การประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) เพื่อการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โฟร์เฟจ.
- คมสัน สุขสว่าง. (2546). ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- งาน อุตสารัมย์. (2551). การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จรัส นองมาก. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้องและมีความสุข. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซนเตอร์.
- นทร ผ่านแสนเสาร์. (2550). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลาเขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิกร ศรีสุพัฒน์. (2550). ประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี เขต 3. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปัญญา ปรารักษ์ทอง. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปัญญา ภาษาทอง. (2548). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2).” (2545).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.
- พิศมัย พันธไชศรี. (2553). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- พิศณุ ฟองศรี. (2550). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท พรอพเพอร์ตี้
ดีปรีนท์ จำกัด.
- _____. (2551). วิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บริษัท พรอพเพอร์ตี้ดีปรีนท์ จำกัด.
- เพ็ญศรี มลิวัลย์. (2551). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2545). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติ
การพิมพ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- เรียงชัย จงพิพัฒน์สุข. (2543). คู่มือผู้ปกครองและครู : การเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2551, กรกฎาคม). “การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาท
ในการประกันคุณภาพการศึกษา,” วารสารวิทยาวิจารณ์. 10 (4) : 24.

- วิลาวัลย์ ศรีแผ้ว. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สงบ ลักษณะ. (2544). "แนวทางประกันคุณภาพการศึกษา," ข้าราชการครู. 58 (8) : 2.
- สมาน ชาติยานนท์. (2550). แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สมชาย พึ่งอ้อม. (2551). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมิน
คุณภาพภายนอก รอบ 2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สังคม ทินาวัดน์. (2546). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง
หนองคาย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมคิด สมชัยและสุพัตร์ พิบูลย์ (2544). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2. (2553). รายงานการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา ปีการศึกษา 2553. บุรีรัมย์ : รวยรินการพิมพ์.
_____. (2553ข). ข้อมูลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552. บุรีรัมย์ :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
_____. (2553). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.
- _____. (2554). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ
หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2554). การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- _____. (2544). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- _____. (2553). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ม.ป.ท : ม.ป.พ.
- _____. (2555). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554). กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซ็ทพลัส.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : 99 กรู๊ปเทรดดิ้งเซ็นเตอร์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). นิยามศัพท์หลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- โสวัฒน์ วลัยศรี. (2552). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- อุทุมพร จามรมาร. (2544). 100 คำถามคำตอบ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พินนี่.
- อำรุง จันทวานิช. (2552, กุมภาพันธ์). “แนวคิดการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ,” *ข้าราชการครู*. 91 (3) : 5 – 9.
- Basdan, L. L. (2000, November). “Illinois Quality Assurance and Improvement Planning
Process : Examining the Relationship between External Review Visit and Internal
Review and Planning Process,” *Dissertation Abstract International*. 61 (5) :
1684 – A.
- Carolyn, M. C. (2005). **A Study of Proficiency Team Leadership to Improve Standards
based Education at a Suburban Massachusetts Middle School**. Retrieved 15 May
2011, from [http : //www.lib.umi.com/dissertations/](http://www.lib.umi.com/dissertations/).
- Fuinlong, C. (2001, June). “The Use of Quality Assurance Model in Thai College and
Universitis,” *Dissertation Abstract International*. 61 (12) : 4691 – A.
- Mehall, L. H. (2003). “Examining the Impace of the Illinois Quality Assurance Review Process
Changes in Curriculum, Instruction, and Assessment in Reading in Two Middle
Schools,” *Dissertation Abstract International*. 63 (9) : 3074 – A.
- Mosia, N. T. (2003, April). “The Impact of Transformed Institutional Governance Structures on
Quality Assurance Machanisms in Higher Education in South Africa,” *Dissertation
Abstract International*. 63 (10) : 3496 – A.
- Patrick, B. & John. “Educational Quality Assurance in University : An Enhanced Model,”
Assessment & Evaluation in Higher Education. 22 (1997) : 11 – 12.
- Sharon, D. W. (2005). **An Examination of the Relationship between the Predominant
Leadership Style among Principals and the Delivery of a Quality Education in
Elementary Schools**. Retrieved 12 March 2011, from [http : //www.lib.umi.com/
dissertations/](http://www.lib.umi.com/dissertations/).
- Wiboonuppatum, R. (2003). “Educational Quality Assurance in the Thai Educational Act Of B.
E. 2542 : Policy Maker and Local Stakeholder Perspectives,” *Dissertation Abstract
International*. 63 (11) : 3813 – A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพให้มีคุณภาพและมาตรฐานยิ่งขึ้นไป โดยไม่มีผลกระทบ ต่อท่านหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใดผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงด้วย

ขอขอบคุณในความร่วมมามา ณ โอกาสนี้

นายวรากร เสนามาตย์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน (.....) ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- (.....)ผู้บริหารโรงเรียน
 (.....)หัวหน้างานวิชาการ
 (.....)ครูผู้สอน

2. วุฒิการศึกษา

- (.....)ปริญญาตรี
 (.....)สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของท่าน โดยตัวเลขในแต่ละข้อมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	✓

จากตัวอย่างแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติงานด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1.	คณะทำงานเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2.	คณะทำงานนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3.	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน
4.	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5.	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความครอบคลุมสาระการเรียนรู้
6.	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้
7.	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนสถานศึกษาและท้องถิ่น
8.	ชุมชน องค์กรต่างๆและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
9.	สถานศึกษาสำรวจความต้องการของบุคลากรชุมชน องค์กรต่างๆหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา
10.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
11.	ชุมชน องค์กรต่างๆและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง					
	คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา(ต่อ)					
12.	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
13.	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียน
14.	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ปัญหา สภาพความเป็นจริงเป็นระบบ
	ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ					
15.	สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารจัดการที่สนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ
16.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ
17.	คณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในได้มีการวางแผน กำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
18.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
19.	สถานศึกษาจัดทำระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
20.	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ได้สะดวก
21.	ระบบสารสนเทศมีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
22.	งานสารสนเทศมีการจัดระบบการให้บริการที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็วทันต่อการใช้งาน

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
23.	สถานศึกษาดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
24.	สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
25.	ชุมชนและองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
26.	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมตามความรู้ความสามารถอย่างชัดเจน
27.	สถานศึกษานิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
28.	สถานศึกษาสรุปและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมทุกระยะตามความเหมาะสม
	ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
29.	สถานศึกษาวางแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีระบบ
30.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามความรู้ความสามารถของบุคลากร
31.	สถานศึกษานำวิธีการที่เหมาะสมอย่างหลากหลายมาใช้ในการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
32.	บุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
33.	สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทุกระยะเพื่อการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
34.	สถานศึกษาสรุปและรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระยะ
	ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา					
35.	สถานศึกษาวางแผนการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและครบทุกมาตรฐาน
36.	สถานศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ
37.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตรงกับความรู้ความสามารถ
38.	สถานศึกษากำหนดกรอบงานการประเมินคุณภาพภายในที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา
39.	คณะทำงานจัดทำเครื่องมือการประเมินคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
40.	สถานศึกษาประเมินผลและรวบรวมผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ทุกมาตรฐานการศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย
	ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน					
41.	สถานศึกษาประชุม รับฟังข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา
42.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน					
43.	สถานศึกษาเก็บรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ
44.	สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อสรุปและรายงานผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี
45.	สถานศึกษารายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้
46.	สถานศึกษานำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน
	ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
47.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
48.	สถานศึกษาศึกษาผลการประเมินและสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน
49.	สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ
50.	สถานศึกษาจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ
51.	สถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามแผนที่จัดทำไว้
52.	สถานศึกษาประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขหรือเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สูงขึ้น

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Reliability

[DataSet2] D:\วิทยานิพนธ์\Warakon\หาค่าอำนาจจำแนก.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
→ Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.986	52

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒

ด้วย นายวรากร เสนามาตย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดย ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๑๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑

ด้วย นายวรกร เสนามาตย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒” โดย ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายวรกร เสนามาตย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายโยธี เชิญขวัญชัย

ด้วย นายวรากร เสนามาตย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นประธานกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อย ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายพรเลิศ พงษ์เรืองหนู

ด้วย นายวรากร เสนามาตย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นประธานกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ ๖๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางจรรวณ อินทรชม

ด้วย นายวรากร เสนามาตย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นายวรากร เสนามาตย์
วัน เดือน ปีเกิด	28 เมษายน 2518
สถานที่เกิด	ตำบลคู่มือ อำเภอดุสิตพัฒนา จังหวัดร้อยเอ็ด
ที่อยู่ปัจจุบัน	224 หมู่ 11 ตำบลคันฝิ่ง อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนลำปลาหางวิทยา ตำบลคันฝิ่ง อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าแดง อำเภอดุสิตพัฒนา จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวาปีปทุม อำเภอลืออำนาจ จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2540	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ – ฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์